

Teodora Rinstubas
7243 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXII

Liepa - July 28, 1977

Nr. 29

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

"SUDUŽUSI TAIKA"

JAV - SSSR santykių užkulisiuose

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Nūdienius amerikiečių-so vietų santykius negalėtum pavadinti 'sudužusios taikos' laikotarpiu. Abi pusės dar dievažijsi ir toliau siekiančios detentės. Už tai kol kas geriau tiktų 'pašlijusios taikos' apibūdinimas. Sudužusi taika geriau tiktų epochai po antrojo pasaulinio karo - vadinamam šaltojo karo laikotarpiui. Tokiu pavadinimu - SHATTERED PEACE - jaunas (30 m.) šio krašto istorikas Daniel Yergin ir parašė knygą apie šaltojo karo priežastis bei valstybių saugumo interesus (Houghton Mifflin Co. leidykla, 526 ps., \$15).

Knyga buvo rašoma detentės žydėjimo metu, kas vedė prie įdomaus klausimo, kodėl vienu laiku santykiai yra geri, o kitu - blogi, nors faktinai niekas nepasikeitė? Kaip matome, klausimas yra aktualus ir šiandien, todėl verta kiek sustoti prie tos knygos, kuri, apamai paėmus, kritikos buvo labai palankiai sutikta. Žinia, Yerginas negalėjo prieiti prie sovietų archyvų. Šiame krašte jis surinko pakankamai medžiagos kalbančios už tai, kad istorijos eigoje daugiau nulemia atsitiktinumas negu planavimas. Ir jei taip, diplomatinės rolės pasidaro labai svarbi - 'It is central to my argument that diplomacy DID matter!' Kodėl diplomatiniai taip nesisekė po antrojo karo?

Viena iš priežasčių buvęs faktas, kad Washingtonas nesuprato, kas yra Rusija ir

ko ji nori. Amerikiečiuose vyravusios dvi pažiūros. Vieną jų Yerginas vadina Rygos, nes iš čia buvo sekamas Sovietijos gyvenimas, kaip dabar iš Hong Kongo - Kinijos įvykiai. Pagal tą sampratą, sovietija buvo pasaulio revoliucijos siekianti galybė.

Antrą pažiūrą autorius vadina JALTOS - nuo Roosevelt, Stalino ir Churchillio konferencijos tame mieste. Pagal tą, Sovietų Sąjunga yra atsargi imperialistinė valstybė, linkusi į mainus, slaptas sutartis ir galinti tapti tradicinės tarptautinės sistemos pilnu nariu. Tokios pažiūros buvo prezidentas Rooseveltas. Taip pat ir Churchillis, kuris 1944 metais Kremliuje parašė ant sklypelio popieriaus ir nustūmė Stalinui pasiūlymą: 'Rumunija 90% rusams, Graikija 90% britams (bendruojant su amerikiečiais), Bulgarija 75% rusams, Vengrija ir Jugoslavija 50-50'.

Sovietai tų 'nuošimčių' nesilaikė, bet ir Vakarai neišpildė savo susitarimo dėl sovietų priežiūros Ruhro krašte ir 10 bilijonų dolerių reparacijų. Koks buvo tokio elgesio motyvas - būdingas rusams rūpestis savo saugumu ar noras žengti toliau į priekį? Pagal Rygos mokyklą, antroji galimybė. Rygos mokyklos pažiūrų laikėsi daugumas amerikiečių profesionalinių diplomatų. Jų pažiūrai pasidavė prezidentas Trumanas. Kiekviena akcija (Nukelta į 2 psl.)



Dr. Vytauto Dambravos išleistuvė. Iš kairės: JAV ambasadorius Venezuelai Viron P. Vaky, Venezuelos stipendijų fondo prezidentė prof. Ruth Lerner de Almea, dr. Vytautas Dambrava ir Caracas pedagoginio instituto direktorius prof. Jose Almea.

VENEZUELOS BALTAI ATISISVEIKINO SU DR. VYTAUTU DAMBRAVA

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Gyvenime nieko nėra amžino, taip pat ir dr. Vytauto Dambravos buvimas su mumis Venezueloje nebuvo ilgas. Jo viešnagė galėjome džiaugtis tik trejus metus. Jam atvažiavus pas mus, ir susipažinus arčiau su juo, atrodė, lyg pats Dievas iš dangaus būtų numetęs jį mums lyg gražų kalėdinį žaisliuką, deja, tik trumpam džiaugsmui. Laikas bėgė taip greitai...

Atsisveikinimą pergyvename visi liūdedami. Sunku atsisveikinti su žmogumi, kuris buvo pasidaręs visų toks mylimas. Mūsų širdyse, mintyse, ir veiksmuose

jis pasiliks mums visuomet gyvas ir šviesus. Jis įdiegė stiprios meilės kibirkštį mūsų tautiečiams, parodė, kaip turime mylėti ir gerbti savo tėvų žemę, ir būti garbingais savo krašto atstovais visuose pasaulio kontinentuose. Gyvu pavyzdžiu rodė, jog mes, gyvendami išeivijoje, turime burtis visi kaip vienas draugėn, nežiūrint kokia būtų ekonominė padėtis mūsų tautiečių. Jis parodė visur brolišką lygybę. Sielajos, matydamas nutautėjimą, stiprino bažnytinį pamaldų lankymąsi, pamaldas pajavirindavo gražia magnetefono juostoje įgauta muzika gilaus turinio religinėm programom, įgiedotų chorų giesmėmis, ir pats vargonaudamas.

Jaunimą stiprino dvasioje, aiškindamas jų pareigas ateičiai, kad tinkamai sugebėtų ginti Lietuvos vardą visur ir visada. Nesvarbu, kad esame maža tauta, nes mažas kupstas didelį vežimą verčia. Jau metų pradžioje girdėjome, kad dr. V. Dambravai pasiūlytas JAV ambasados patarėjo postas Brazilijos sostinėje, kurio jis atsisakė. Prieš mėnesį išgirdome, jog jis asmeniniais sumetimais, priėmė patarėjo — krašto direktoriaus (public affairs) pareigas JAV ambasadoje El Salvadore. Iš pradžių lyg nenorėjome nieko girdėti apie tai, galvodami gal kas nors dar pasikeis. Toji žinia buvo tokia nemaloni, ir kartu sukėlė didelį liūdesį, lyg prarastume ką tai mums la-

bai brangaus. Jūratė Statkutė de Rosales tuoju susirišo su pabaltiečių atstovais, ir pradėjo organizuoti išleistuvių programą. Jai kaip paprastai teko atlikti sunkieji ruošos darbai. Po keletos posėdžių reikalas jau buvo išspręstas. Šį kartą jau paskutinis atsisveikinimo pobūvis, nebuvo suruoštas kaip paprastai jo rezidencijoje, bet Vengrų klube.

Tuo pačiu metu pas dr. V. Dambravą viešėjo inž. Antanas Rudis iš Chicagos, specialiai dalyvavęs jo išleistuvėse. Inž. A. Rudis jau kelintas kartas vieši Venezueloje, ir turi čia susidaręs gerą būrelį bičiulių.

Atsisveikinimo minėjimas buvo suruoštas birželio mėn. 28 d. Salė prisipildė svečiai apie 170 asmenų. Buvo atvažiavusių lietuvių, net ir už 300 kilometrų tolimo, ir iš Maracay miesto, LB Centro Valdybos pirmininkas inž. Vladas Venckus, ir iš Maracay LB pirmininkas Henrikas Gavorskas su ponia ir sūnumi. Taip pat ir iš Valencijos Juozo Zavadsko šeima.

Programą pravedė Dirvos bendradarbės Jūratės Statkutės de Rosales sesuo Danutė Statkutė de Rosales, kviesdama Vytauto draugą ir pirmąjį atsisveikinimo kalbėtoją admirolą Aungusto Brito Ascanio. Brito Ascanio didžiai įvertino dr. Vytauto Dambravos atliktą kultūrinį darbą Venezueloje, ir prašė, kad Venezuelos ateityje nepa-

(Nukelta į 4 psl.)



Liepos 16 d. Chicagoje pavergtų tautų protesto paradas, gausiai dalyvaujant lietuviams, praėjo su pakylia nuotaika, reikalaujant Lietuvai laisvės.

A. Šeštoko nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Sovietams perėjus į priešpuolį, spauda pataria Carteriui nusileisti Brežnevui...

Liepos 9 d. sovietų radijas davė specialų Amerikos liaudies dainininkų, kaip Johny Cash, Joan Beaz, Judy collins ir kt., vadinamų 'protesto' dainų koncertą. 'Jei esi neturtingas, neturi laisvės, laimės, o tavo dvasia yra palūžusi' - vertė pranešėjas Johny Cach dainos 'Sank Quentin' žodžius. Tai - dalis kampanijos, norinčios atvaizduoti Ameriką kaip kraštą be jokių žmogaus teisių. Ypač kuriame nėra, anot jų, kaip Sovietų Sąjungoje, garantuota žmogaus teisė į darbą. Anot 'Literaturnaja Gazeta', 164,000 slapstų agentų seka amerikiečius, kurie bijo ir prasižioti, kad nepatekų į policijos kartoteką.

Ta kampanija greičiau įrodo, kad kalbos apie žmonių teises sovietams yra daugiau baisios negu iš pradžių atrodė.

Tokioje atmosferoje londoniškis THE ECONOMIST liepos 16 d. laidoje klausia, ar prezidentas Carteris turėtų padėti Brežnevui išsilaikyti politiniui gyvam? Girdi, Washingtone yra diplomatinų konservatyvų, kurie pradeda kalbėti, kad prezidentas turėtų. Brežnevas, pagal jų išvedžiojimus, esąs ne tik blogame sveikatos stovyje, bet susilaukė bėdos ir savo politbiure, nes jo politikai nesiseka. Be to, jo įpėdinis galys būti dar blogesnis, už tat Carteris turi sušvelninti Amerikos politiką, kad išgelbėtų 'sovietų vėlnią', kuri jau pažišta'. Trumpas atsakymas, anot laikraščio, būtų toks, kad rūpesčiai iš nesupratimo apie sovietų vadovybę ir sovietų užsienio politikos tikslus.

Negalima esą nuneigti, kad Brežnevas yra bėdoje. Vakarų fronte, Carterio-Brzezinskio komanda prašo didesnės kainos už ekonominę pagalbą, reikalaudami daugiau nuolaidų atominių ginklų srityje ir žmonių teisių gerbime. Rytų fronte, Brežnevo pastangos susikalbėti su Kinija buvo atšaukiamos. Pietuose Brežnevas neteko specialaus ryšio su Indija, pralaimėjęs ten rinkimus ponai Gandhi, o Afrikos Raga Brežnevo žaidimo rizika padidėjo.

Šalia to, Sovietijos ūkinis augimas, siekęs 5½% perieitame dešimtmetyje, dabar sumažėjo iki 3½%. Pagaliau savo reikšmės turi ir faktas, kad 13 metų išbuvęs valdžioje Brežnevas netenka savo patrauklumo.

Nepaisant viso to, Carteris nedaug gali padėti Brežnevui ir neturėtų nė bandyti Brežnevas atrodė esąs dar sveikas, kai liepos 5 d. barė JAV ambasadorių Maskvoje. Neblogai jis dar atrodė liepos 8 d. šnekučiuodamas su visu diplomatinio korpu. Jis

tačiau atrodė daug silpnėnis viešėdamas Paryžiuje. Kokia ten būtų jo liga - jo darbingumas yra sumažėjęs ir abejotina, kad jis galėtų dar ilgai atlikti savo dvigubas pareigas: partijos bosu ir valstybės prezidento. Jei Carteris pakeistų politiką kad įtikytų Brežnevui, ji investuotų savo kapitalą į vis mažėjantį faktorių. Dar svarbiau, kad Brežnevo įpėdinis vargiai ar daug skirsis nuo Brežnevo. Šiuo metu spėjama, kad juo būsiąs Andrei Kirilenko. Bet ar juo tikrai bus Kirilenko, ar koks kitas beveidis 'politbiuronik', tai negali pakeisti fakto, kad Brežnevo 13 metų valdymas partiją pavertė jo įrankiu. Žmonės jos viršuje turėjo su juo sutikti, kad išsilaikytų; žemesni pareigūnai buvo paskirti su jo palaiminimu; tiesa, yra niuansų, kaip elgtis su likusiu pasauliu, bet tai tik niuansai. Kirilenko, ar kas jis būtų, per pirmus ar antrus metus negalės pakeisti politikos, nes pirmiausia turės sustiprinti savo pozicijas.

Sunku įžiūrėti, kad Carteris galėtų padaryti tai, norėdamas išgyti sovietų malonės. Nusileisti atominėje srityje, kurioje Carteris sako, - arba rusai turi sumažinti savo raketų skaičių, ar amerikiečiai turi išitaistyti daugiau skrendančių bombų? Nusileidimas čia tik padidintų rusų apetitą.

O gal Carteris turėtų nustoti kalbėti apie žmonių teises? Jis gali pamanyti, kad taktiniais sumetimais geriau susilaikyti nuo tokių domonstracijų, kaip laiškas Saharavui ir Bukovskio priėmimas Baltuose Rūmuose. Tačiau pareikšdamas administracijos tikėjimą į politinės laisvės principą ir išprovokuodamas Rusiją į nuostabiai ne sekmingą to principo paneigimą, Carteris pasiekė permainos. JAV psichologiniai sustiprėjo, gi Sovietų Sąjunga gavo dar blogesnį vardą negu jau turėjo. Disidentinis sąjūdis buvo padrasintas pergyventi dabartinę Brežnevo represiją. Ir jei Carteris tiesiogiai nepasakys, kad nebetiki į žmonių teises, Amerika nepraras igratos persvaros.

Jei Carteris abejoja, ar verta toliau laikytis paimto kurso, jis turėtų tik atsiminti svarbiausio šio dešimtmečio sovietų užsienio politikos tikslą.

Kaip tik dėlto, kad numatė sovietų ekonomijos augimo sumažėjimą, 1971 metų partijos kongresas nutarė, jog Rusija turi siekti geresnio sugyvenimo su JAV, kad užtikrintų Vakarų kreditus ir technologiją.

Jei sovietai nuo to kontakto atsisakytų, jų ūkis negalėtų išlaikyti ir dabartinio

3½% augimo. Tas daugiau pakenktų režimo stabilumui negu visos Carterio kalbos apie žmonių teises. Seni sovietų vadai negreitai susitauko su gyvenimo realybe. Bet galų gale Brežnevas ar jo įpėdinis Mr. X greičiausiai sutiks su Carterio sąlygomis. To reikalauja jų ūkinis silpnumas.

Carterį nusileisti ragina ir Amerikos kairiųjų savaitraštis - The New Republic - kuris savo liepos 23 d. vedamajame 'Carter Faces the Russians' būkštavo:

... Nors prezidentas Carteris per televiziją atrodė esąs ryžtingas, yra ženklų kalbančių už tai, kad sovietų puolimai paveikė administraciją. Dabar nėra viena diena nepraeina be Maskvos užpuolimo. Sovietų staigimas išgąsdino įvairius Europos vadus ir Amerikos politikus bei komentatorius. Jie skatina Carterį nusileisti ir žmonių teisių ir strateginių ginklų apribojimo srityse. Atrodo, kad jis taip ir daro. Kai sovietai atmetė Carterio pasiūlymą dėl SALT, administracija nepaprastai sovietų kontrapasiūlymo, bet be jų užėmė palankesnę sovietams poziciją. Administracija taip pat jau savaites tyli apie padidintą sovietų spaudimą į disidentus. Iš tiesų, lyg ir prisipažindamas suklydęs, Carteris pareiškė redaktorių grupei, nemanęs, kad jo žmonių teisių pareiškimai padarys sovietams tiek daug nemalonumų! Administracija faktinai maldavo Brežnevo susitikti, bet patyrė tik savo prašymo atmetimą. Aukšti JAV pareigūnai neoficialiai spaudai patiekė naujus apskaičiavimus apie sovietų-amerikiečių ginkluotų pajėgų balansą, kad parodytų, jog jie nėra taip susirūpinę rusų galimybėmis ir intencijom kaip prezidentas Fordas, jo Valstybės Sekretorius bei CIA direktorius ... Mes abejojame, kad tie atsiprašymai, atšaukimai, nuolaidos ir pakvietimai ką nors padėtų JAV-Sovietų santykiams. Tik tvirta, ryžtinga, savim pasitikinti - ir svarbiausia pastovi - Carterio laikysena čia galėtų padėti ... Laikas - baigia laikraštis - kad Sovietų Sąjunga liautųsi puldinėjusi Carterį ir rimtai susirūpintų detente.

Tuo tarpu pats prezidentas Carteris, kalbėdamas per ketvirtadienį Charlestone, S.C. aiškino, kad jo kalbos apie žmonių teises 'nėra specialiai nukreiptos prieš sovietus, ar jų gyvybinius interesus.'

'(tos kalbos) ... nėra skirtos kai kuriom pasaulio tautom, bet visiems kraštams lygiai, iskaitant mūsų pačių.'

'Jos nėra skirtos įkaitinti ginklavimosi lenktynes ar grąžinti šaltąjį karą.'

Kartu, tačiau, jis išpėjo sovietus, kad jei jų komentarai remiasi jo, prezidento, motyvų nesupratimu, 'mes padvigubinsime savo pastangas iš aiškinti mūsų motyvus. Bet jei sovietų komentarai skirti

'Sudužusi taika'...

(Atkelta iš 1 psl.)

susilaukdavo reakcijos iš kitos pusės. Kas galų gale veda prie autoriaus klausimo: 'Ar nebuvo galima kokia nors detentės forma jau anksčiau koks nors įtempimo atoslūgis, kokių nors taisyklių nustatymas jau daug, daug anksčiau?'

Šiandien, santykiams vėl pašlijus, iškyla dar naujas klausimas: 'Ar, turint galvoje abiejų galybių priešingas ideologijas, ilgesnė detentė iš viso galima? Atsakymas priklauso nuo to, kuriai 'mokyklai' atsakytojas priklauso P.v. Prancūzijos prezidentas Giscard d'Estaing, kaip ir jo pirmtakūnas de Gaulle, laikytini Jaltos mokyklos šalininkais. Giscardas yra pakutinis iš vakariečių, kalbėjęs su Brežnevui, šiam viešint Paryžiuje. Aiškindamas sovietų-amerikiečių nesupratimus NEWSWEEK vyr. korespondentui Arnaud de Borchgrave, Prancūzijos prezidentas taip bylojo:

'... (Carterio kalbos apie žmonių teises) ... yra asmeninio įsitikinimo pareiškimas. Problema yra tokia, kad sovietai tą kampaniją laiko spaudimu į juos, kad jie pakeistų savo sistemą. Ir kaip mes visi žinome, jų sistema yra sunkiai suderinama su Vakarų liberalinėmis vertybėmis ...'

Giscardo nuomone, tai nebuvo gudru iš Carterio pusės. Prancūzai taip pat nenori tikėti, kad sovietai savo apsiginklavimu siekia karinės persvaros ir vėliau pasaulio dominacijos. Pasak jo Maskvos tikslai yra daug kuklesni. Visų pirma Brežnevas būkštuoja, kad JAV nori pralenkinti sovietus ginklų srityje technologiškai, už tai jis siekia sulėtinti, o vėliau ir sustabdyti ginklavimosi lenktynes lygybės principu. Maskvoje, lygiai kaip Washingtono ar Paryžiuje, gali išgirsti įvairiausių nuomonių, tačiau Giscardas esąs įsitikinęs, kad šiuo metu Sovietijoje nevyrauja karingieji. Jei, tačiau, greitai nebus rasta bendros kalbos, santykiai gali taip pablogėti, kad atsidursime krizės atmosferoje.

Iš viso Vakarai turėtų iš principo apsispręsti ar bandyti sugriauti sovietinę sistemą visom savo karinėm ir ekonominėm pajėgom, kas padidintų karo riziką, ar tik padėti jai keistis. Tai yra detentės kelias, padedąs vengti konfrontacijos ir siekti lygybės apsiginklavime. Ir jei juo einama, reikia laikytis jo stiliaus ir taisyklių. Faktas, kad sovietų gyvenimas tarp 1967 ir 1977 metų smarkiai

pasikeitė, pateisina ir ūkinis kreditus Sovietijai.

Dėl sovietų Afrikos politikos, Giscard yra nuomonės, kad čia turima reikalo ne su planu, bet jie tik išnaudoja susidariusias galimybes. Jei atsiranda tuštuma, kaip Angoloje, jie bando ją užpildyti. Tas pats atsitiko ir Etijopijoje. Kitas dalykas yra su Indijos vandenynu. Šioje erdvėje galima įžiūrėti tam tikrą strateginį planą. Blogiau, kad JAV ir Vakarų Europos interesų niekas nesaugojo Afrikoje, kai tą kontinentą ištiko krizė. Noras apsaugoti Afrikos valstybių integritumą privedė prie sekinos Prancūzijos ir Maroko intervencijos Zairėje ...

Faktinai, ką mes čia iš Yergino teoretikų samprotavimų ir Giscardo praktikos patyrėme, mes jau turėjome žinoti iš savo praeities. Kol sovietai buvo silpni, jie buvo už Lietuvos nepriklausomybę ir nesusidėjimą su lenkais, kai pasitaikė proga, jie mus 'išvadavo', užsidėję ideologinę kepuraitę.

AUTOMATIC SRCEW MACHINE

Foreman

SECOND SHIFT

Conomatic experience necessary. High hourly rate. Call or apply:

S & K SPECIALTY CO.

685 MINER ROAD
HIGHLAND HTS., OHIO
216-473-0100

(29-31)

BOOMING HOUSTON

Experienced plastic injection molding machines foreman and set-up men needed. Call or write:

FRANK FORSBERG

713-474-9717

9717 CHEMICAL ROAD,

PASADENA, TEXAS 77507

(29-31)

WANTED AT ONCE

1st class skilled

SET-UP MEN

AND

MACHINE OPERATORS

For production machine shop.

Should be familiar with milling and multiple spindle drilling machines.

Excellent opportunity with a growing company. Excellent pay and benefits.

APPLY AT:

DEARBORN MACHINE

PRODUCTS

19400 W. 8 MILE.

SOUTHFIELD, MICH. 48075

(29-33)

OPPORTUNITY FOR

RN'S, LPN'S

11-7, full or part time, immediate openings, modern well established

skilled nursing facility. Congenial

staff. Contact: JOAN BROWNSTEIN

D. N. S.

Bloomfield Convalescent Home

355 PARK AVE.

BLOOMFIELD, CONN. 06002

203-242-8595

(29-31)

OPPORTUNITY FOR

JOURNEYMEN OR

1ST CLASS SKILLED

TOLL AND DIE MAKERS

Must have job shop experience & be able to set up work from blue prints and close tolerance.

Excellent salary \$8.05 per hour & fringe benefits.

Apply call or write to:

MR. FRANK ELLIS

MODULAR ENGINEERING & DEVELOPMENT CO.

3031 NORTH SHORE DRIVE

MOLINE, ILL. 61265

309-797-2577

(29-35)

REIKALINGAS PADIDENIS DARBININKAS

AR 1 KLASĖS PRITYRĖS

MAŠINISTAS

su 5 ar 10 metų patyrimu trumpalaikė produkcijoje. Turi mokėti kaip paruošti darbą iš blue print su žema tolerancija. Išskirtinai geras atlyginimas, visi priedai ir pensijos planas.

SKAMBINTI AR RASYTI

OCEAN ETICS INC.

SINTSINK DRIVE EAST

PORT WASHINGTON, N. Y. 11050

An Equal Opportunity Employer

(29-32)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ATSISAUKIMAS Į LIETUVIŲ VISUOMENĘ

Šių metų rugsėjo 24 d. įvyks masinis lietuvių, latvių ir estų žygis už žmogaus teises Washingtono mieste. Žygio tikslas yra atkreipti viešosios pasaulio opinijos dėmesį į žmogaus teisių paniekimą Pabaltijy. Taip pat demonstrantai pasaulio sąžinei primins, jog Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojai trokšta išsivadavimo iš sovietinio okupanto, trokšta laisvės ir nepriklausomybės.

Šis pabaltiečių žygis turės didelę įtaką į Amerikos bei kitų kraštų valdžias iš dalies dėl to, kad jis vyks tuo pačiu metu kaip Belgrado konferencija. Mes, žemiau pasirašusieji, uoliai remiame žygio ruošimą ir reiškiamo pilną pasitikėjimą jo ruošėjams.

Mieli lietuviai, žygio rengėjai iš jūsų tarpo tikisi sukviesti 1000 dalyvių. Siūlome jau šiandien savo kalendoriuje pabraukti rugsėjo 24 d. ir ruoštis tą dieną būti su mumis Washingtono. Žygio organizavimo išlaidoms reikalingos ir lėšos, tad būsite prašomi aukoti. Neatsisakykite! Žygiui reikalingas jūsų dalyvavimas ir materialinė parama. Kai visi priremsime pečius, pasaulis išgirs, kad mūsų tėvynei reikia laisvės.

Dr. Juozas K. Valiūnas, VLIKo pirmininkas
Dr. Kazys Bobelis, ALTos pirmininkas
Bronius Nainys, PLB pirmininkas
Algimantas S. Gečys, JAV LB pirmininkas
Gabija Juozapavičiūtė, PLJS pirmininkė
Antanas H. Miner, Lietuvos Vyčių pirmininkas
Jonas R. Simanavičius, Kanados LB pirmininkas
Jurgis Valaitis, Kanados LJS pirmininkas
Birutė Zdanytė, JAV LJS pirmininkė.

MIELIEJI LIEAUVIAI,

Vasario 16 gimnazija buvo ir yra mūsų visų džiaugsmas ir pasididžiavimas. Ją išlaikėme jau 26 metus. Apie šimtas mūsų abiturientų baigė ar baigia mokslus. Daug iš jų yra gydytojai inžinieriai, profesoriai, mokytojai, bendruomenių veikėjai. Tačiau šiai gimnazijai grėsia pavojus užsidaryti, nes Vokietijos Įstaigos stato vis didesnius reikalavimus ir ypač reikalauja padidinti mokinių skaičių.

Man, kaip naujam Vasario 16 gimnazijos Kuratorijos Valdybos pirmininkui, yra pirminis uždavinys ir pareiga rūpintis gimnazijos išlaikymu ir gerove. Bet gi tai yra ir visų geros valios lietuvių giliausias noras. Todėl ir raginu visus šio tikslo siekti su meile ir pasiryžimu, nesibijant net ir didesnės aukos.

Visų pirmiausia kreipiuosi į tėvus, ypač turinčius mokyklinio amžiaus vaikus. Mes mielai dainuojame: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būt". Iš tikrųjų, mes esame lietuviai, bet ar būsimė jais savo vaikuose, priklausys ar juos auklėsime lietuviais ir būt. Tėvams šią pareigą atlikti yra geriausia talkininkė tai Vasario 16

gimnazija. Leiskite savo vaikus į šią gimnaziją. Kreipiuosi ir į mūsų visą jaunimą, į tuos, kurie lankė šią gimnaziją, kurie susitelkę į Jaunimo Sąjungą, kurie susibūrė prie "Jaunimo Balso", kurie save laiko lietuviais, — atekite visi mums į talką dėl Vasario 16 gimnazijos gražesnės ateities!

Kreipiuosi į visus geros valios lietuvius, ypač JAV ir Kanadoje, be kurių pagalbos ši gimnazija 26 metus nebūtų išsilaikiusi ir nebeišsilaikys, padėkite mums ir toliau savo nuoširdžiu rūpesčiu ir auka. Kur visi stot, visados daug daugiau padarys!

Amerikos Lietuvių tautinės Sąjungos seimas, įvykęs š.m. gegužės 28-29 dienomis Philadelphijoje, tarp eilės nutarimų aiškiai pasisakė ir vienu daug erzelio šiuo metu lietuvių tarpe keliančiu klausimu, būtent:

Seimas randa, kad lietuvių studentų vykimą į vadinamus lituanistinius kursus Vilniuje ir vaikų vežiojimą į okupuotos Lietuvos pionierių stovyklas yra žalingas ir jaunimo teigiamo nusistatymo ugdymui laisvos Lietuvos atstatymo siekimui reikalingas, griežtai pasisako prieš tokių kelionių organizavimą ir organizatorius.

Tačiau demokratinėje visuomenėje neišvengiami nuomonių skirtumai, todėl ir šiuo atveju mūsų spaudoje nesibaigia ginčai.

1966 m. iš paverptos tėvynės mus pasiekė Mykolo Vilties poezija, kurių žodžiai sudrebino ne vieną užkietėjusį lietuvi, ypač visų dėmesį atkreipė šios mintys: 'Mūsų širdys neatlaikys, jei ir jūs nutilsite'. 1972 m. prasiveržė į laisvą pasaulį Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika 'Aušra' ir kiti leidiniai tikslu informuoti mus, kas vyksta tėvynėje, nuolat priminti, kad mes, laisvam pasauliui gyvendami nenutiltume, kad skelbtume saviems, nes ateina naujos generacijos, ir švėtimiesiems, kad pasaulis girdėtų Lietuvos pavergėjo daromas skriaudas tėvynėje lietuviams ir visai tautai.

Panašiomis į to poeto žodžiais išreikštomis mintimis gyvena visa pavergtoji lietuvių tauta. Ji laukia, kad mes judintume pavergtiesiems kraštams apsnūdusį pasaulį, kad šauktume raštu ir laisvu žodžiu, kurio jie neturi, kad atliktume, ko jie negali atlikti akupanto priespaudoj. Bet ar mes į tą persekiojamą ir

Būkite tikri, kad mūsų vieningą ryžtą ir darbą Dievo palaima lydės! Visiems už viską nuoširdus ačiū ir pagarba.

Tėv. Alfonsas Bernatonis
Kuratorijos valdybos
pirmininkas

MŪSŲ ŠIRDYS NEATLAIKYS

EMILIA ČEKIENĖ

kovojančių brolių šauksmą nuoširdžiai atsiliepiam?

Netenka įrodinėti, kad mūsų išeivijos gyvenimas įvairių laisvojo pasaulio neigiamų, o kartu ir teigiamų įtakų veikiamas sekėja. Patriotinius ir didžiuosius siekimus vis dažniau pradeda pakeisti mažieji asmeniniai. Tikrai jautrių lietuviškiems reikalams žmonių skaičius mažėja. mažėjant aktyviųjų lietuvių skaičiui silpnėja ir mūsų balasas šaukiantis į pasaulio sąžinę laisvėli Lietuvai. Kodėl taip yra?

Žinoma, nyksta vyresniųjų jėgos, to sustabdyti negalim, bet nyksta ir dvasia, kuri priklauso nuo mūsų pačių ir blogiau, kad nyksta tuo laiku, kai toji dvasia stiprėja pavergtoji tėvynė.

Priežastis ne viena, bet iš visų bene pati didžiausia yra mūsų tarpe mažėjantis vieningumas ir didėjantis susiskaldymas. Tai džiugina Lietuvos okupantą ir jis tuo naudojasi. Čia, išeivijoje, mes daugiausia laiko praleidžiam tušties barniams, o kiti vietoj LKB kronikoje prašomo šauksmo, aplankę tėvynę, nutyla. Teisingai ši klausimą apibūdino inž. P.J. Nasvytis ALTS seime skaitytojų paskaitoj.

'Kai šiek tiek atsidarė durys į pavergtą Lietuvą, mes turėjome suprasti, kad durys prasiverė į kalinamą tautą, saugojamą prieš sargų, budriai sekančių kiekvieną lankytojo žodį ir žingsnį. Kas gi blogo aplankyti savo brolių kalėjime, nunešti jam duonos kąsnį ir pasidalinti broliškais žvilgsniais... Taip nieko blogo aplankyti savo brolių kalėjime... Bet didelis nusikaltimas kalinamąjį aplankius nieko nedaryti jį iš kalėjimo išvaduoti.'

O kad nieko tada nebedaroma, tai rodo faktai, kai grįžę iš aplankymo bet buvę aktyvūs veikėjai daugumoj lieka pasyviais ir nebyliais, arba pradeda žavėtis okupanto režimu, tartum lietuvis nesugebėjo ir nesugebėtų būti savo krašte šeimininku.

Priešą reikia pažinti, sako ma. Ir tai yra teisybė. Bet kyla nesuprantamas klausimas, kaip gali vyresnioji ir

net vidurinė mūsų kartoj būti asmenų dar nepažįstančių Lietuvos prieš, sovietinio okupanto. Juk tikrai pirmos sovietų okupacijos metais jo vykdomą terorą pažinę antrą kartą jam artėjant išskubėjome į nežinią, nes buvome įsitikinę ir praradę viltį, kad su tokiu Lietuvos priešu būtų įmanoma bendradarbiauti. Ar tik tokia trumpa mūsų atmintis?

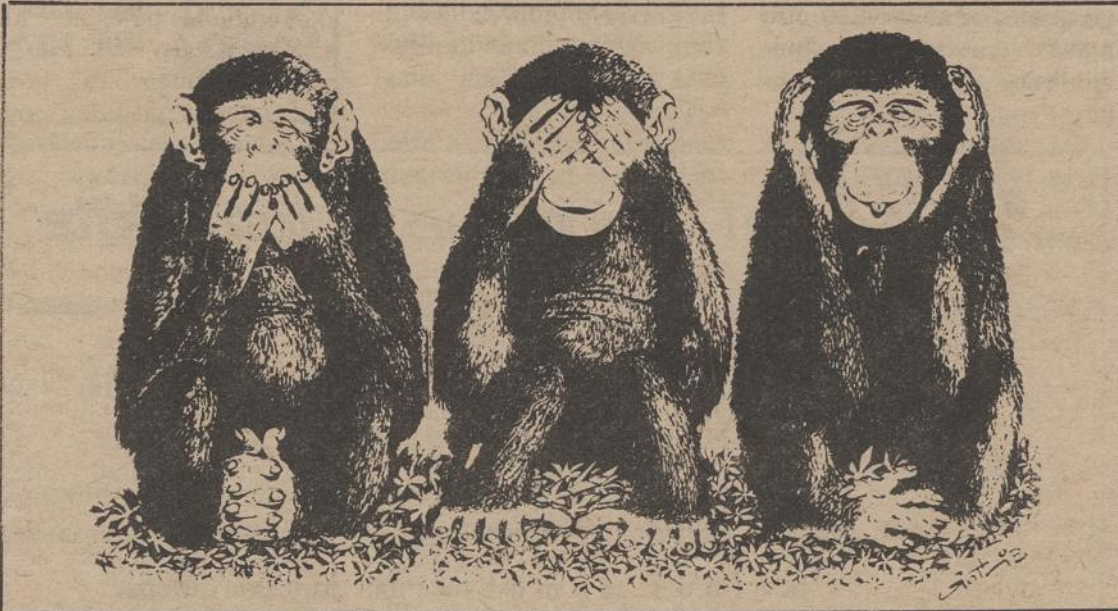
Kas kita yra su jaunimu, gimusiu už tėvynės ribų, todėl ir visos okupanto pastangos dabar kreipiamos į suvilioti į komunistinio auklėjimo įvairius kursus, pionierių stovyklas, Vilniaus U-to kursus ir tuo dar labiau skaldyti mus. Tai vyksta visokiais metodais, olabiausiai naudojami komunizmo kovos būdai puolimu ne idejų, bet asmenų, nes asmenys skleidžia idejas.

Kad mūsų jaunimui tai yra žalinga, be daugybės kitų pavyzdžių, štai vienas iš paskutiniųjų Kanados lietuvių jaunimo turistinės visos grupės vardu vadovo pasisakymas: 'Mes akivaizdžiai įsitikinome, kad Tarybų Lietuvoje jaunimo kultūriniam gyvenimui ir auklėjimui skiriamas didelis dėmesys.' (Gimtas Kraštas, birž. 30) Ar jis taip jaučia ir pats tą sako, ar G.K. redaktorai į jo lūpas įdėjo, tik jis vienas nežino, bet visi skaito, kas parašyta, o tą propagandinį laikraštuką daugelis nemokamai gauna. Gail, kad ekskursijos vadovas prieš vykstant giliau nesusipažino su Lietuvos okupanto auklėjimo metodais ir tikslais.

Mes tikime, kad pavergtajai daug dėmesio skiria Lietuvos jaunimo 'auklėjimui', tačiau savo naudai, nes matome, kaip rūpinasi ir išeivijos vaikų 'auklėjimu'. Jam daug lengviau rūpintis namie, kur jis net iš savo tėvų atima savo vaikų auklėjimo teisę. Jei mes užmiršom jų auklėjimo metodus, jei dar maži buvom ir to nejutom pirmos okupacijos metais, jei aplankę tėviškę nepastebim nieko daugiau, kaip gražią Lietuvos gamtą, tai patikėkim tiems, kurie negalėdami savo skausmo garsiai žodžiais išreikšti, tai, rizikuodami gyvybe, savo skundu dėl per didelio valdžios dėmesio vaikų auklėjimui šaukiasi į laisvą pasaulį per LKB kroniką:

'Pirmųjų klasių mokinius į spaliukus ir pionierius dažniausiai išrašo net neatsiklausę nei vaikų, nei tėvų. Vaikams tik įsakoma nusipirkti žvaigždutes ir raudonus kaklaraiščius. Prievarta išrašę pionierius, mokytojai išsako vaikams nebeiti į bažnyčią, nes tikras pionierius turis būti bedievis. Mokytojai vaikus prievartauja ne savo iniciatyva, o patys yra verčiami taip elgtis Švietimo Ministerijos. Nekomjau-

(Nukelta į 4 psl.)



Taip elgiasi kai kurie turistai aplankę savo brolių sovietų pavergtame krašte...

Venezuelos baltai...

(Atkelta iš 1 psl.)
mirštų ir žinotų, jog čia Ven-
ezueloje palieka didelį bū-
rį ištikimų jį gerbiančių
draugų.

Venezuelos Simfonijos di-
rigentas maestro Gonzalo
Castellanos, didelės drau-
gystės ženklas, pažadėjo iš-
pildyti dr. Vytautui Dam-
bravai jo pageidavimą ir se-
kančiais metais Lietuvos ir
Estijos nepriklausomybių
proga suruošti baltų simfo-
ninės muzikos koncertą, ir
toku būdu prisiminti Vy-
tautą ir tuo jam atsidėkoti,
pakviečiant jį jame daly-
vauti.

Inž. Feliks Zubr, lenkų
kolonijos pirmininkas atsi-
sveikino lenkų kolonijos
vardu. Iš širdies linkėjo,
kad Lietuvos ir Lenkijos
santykiai visuomet būtų to-
kie nuoširdūs, kaip čia Ve-
nezueloje. Lietuva gali di-
džiuotis išauginusi tokį gar-
bingą sūnų, kuris taip gra-
žiai atstovauja savo tautą
visuose pasaulio kontinen-
tuose.

Inž. Antanas Rudis savo
žody anglių ir lietuvių kal-
bomis didžiavosi Vytauto
veikla, ir jam įteikė gražų
medžio drožinį — Vytį, sa-
kydamas: "Šiandien Lietu-
vos Vytis yra Vytautas
Dambrava". Jis pažadėjo
visomis išgalėmis remti
"Baltų Uniją".

Juozas Menkeliūnas atsi-
sveikino Caracas Lietuvių
Kultūros Fondo vardu, iš-
vardindamas kultūrinis
darbus atliktus laike jo bu-
vimo mūsų kolonijoje ir nu-
šviesdamas jo įnašą išeivi-
joje lietuvių.

"Baltų Unijos" vardu
kalbėjo latvių kolonijos pi-
rmininkas inž. Peters Va-
nags, irgi labai apgailestau-
damas jo išvažiavimą. Jis
pažadėjo: šviesa kurią jis
mums uždegė — švies
mums ir toliau, rodydama
ateities kelią.

Stasys Jankauskas atsi-
sveikino Zalcburgo lietuvių
draugų vardu, palinkėjo lai-
mingo įsikūrimo naujoje
gyvenamoje vietoje. Kazio
Kazimierėno vardu, kuris
Glasenbacho lietuvių sto-
vykloje buvo seniūnas, įtei-
kė dovaną iš jubiliejinių
1930 Vytauto Didžiojo me-
tų.

Venezuelos Užsienio Mi-
nisterio Patarėjas, Užsienio
Ministerio vardu dėkojo
Vytautui už nuveiktą dar-
bą ir praplėstus draugystės
ryšius, įteikdamas Vene-
zuelos išlaisvintojo Simono
Bolivarо medalį.

Aras Mažeika — Vene-
zuelos jaunimo organizaci-
jos pirmininkas, įteikė pui-
kią atminimo lentą dr.
Dambravai "įsijungusiam
savo jauna širdimi į jauni-
mo veiklą, ir mokinusiam
mus savo pavyzdžiu, žo-
džiais bei dvasia".

Gydytojas Povilas Dam-
brava Caracas Lietuvių

Bendruomenės buvęs pirmi-
ninkas įteikė atminimo len-
tą — diplomą dr. Vytautui
Dambravai "giliai vertinda-
ma nuopelnus Lietuvai ir
lietuviams, didžiudamasi
tautiniu — religiniu idea-
lizmu, tauriu nusistatymu,
nuveiktais darbais, ir kvies-
dama visus tautiečius, o
ypač jaunimą sekti šviesiu
pavyzdžiu". Suteiktas Gar-
bės Nario vardas. Baltų
Unijos viceprezidentas inž.
Vilis Vitols įteikė didžiulę
ir labai menišką padėkos
diplomą — lentą už dr.
Dambravos nuopelnus Ve-
nezueloje. Ją puošia trys
įgraviruoti spalvoti baltų
herbai ir Baltijos žemėlapi-
sis.

Paskutinis kalbėjo pats
dr. Vytautas Dambrava.
Kalbėdamas ispaniškai, jis
pirmiausia padėkojo orga-
nizatoriams už gražų ir la-
bai nuoširdų atsisveikinimo
aktą. Jis pasakė Venezuėlos
niekuomet nepamiršias, nes
joje pasilieka eilė idėjos ir
širdies draugų. "Garbė ir
įvykiai praeina, — sakė jis,
— tačiau pasilieka regis-
trai, pasilieka įspausios pė-
dos — visa praeitis neding-
sta. Palieku ir aš savo pė-
das." Kalbėdamas apie savo
dvigubą išeiviją, jis sakė,
jog gyvenimas dar jauną iš-
mokė būnant linksnam, liū-
dėti, o ką nors laimėjus —
mokėti prarasti. Gyvenimas
jį "taip pat anksti išmokė
ne visa laimėjus sau pasi-
laikyti, o visu kuo dalintis".
Baltų jaunimui, kuriam jis
paliko puikią 400 tomų bib-
lioteką, linkėjo saugoti
energiją, kaip tauta saugo-
ja savo vėliavą; svarbu,
kad toji vienintelė jaunys-
tės strėlė pasiektų taikinį.
Klausytojai stebėjosi jo
minčių gilumu ir puikia is-
panų kalba, kurią jis pasa-
kė be paruošto teksto.

Po iškilmingos dalies se-
ke puiki vakarienė ir šokiai,
kurių metu skambėjo suk-
tinis ir kiti populiariūs baltų
šokiai.

Reikia pažymėti, kad bal-
tų suruoštos išleistuvės bu-
vo vienos iš daugelio, kurio-
mis jį pagerbė švietimo mi-
nisteris, Gran Mariscal de
Ayacucho valstybinis sti-
pendijų fondas (pagal šią
programą JAV studijuoja
3,500 venezueliečių), uni-
versitetai, Valstybinė Jau-

Mūsų širdys...

(Atkelta iš 3 psl.)
nuoliui sunkiau būna įstoti į
aukštąją mokyklą. (LKBK
ps. 175)

'Mums atrodo, kad niekas
negali mūsų vaikų be mūsų
klausinėti, ar eina į bažnyčią
ir bauginti. Vaikia verkia ir
nemiega naktimis. Jau pats
klausinėjimas vaikų įbaugi-
na ir yra nusikaltimas prieš
sąžinės laisvę ir mūsų, tėvų
teises. Mūsų pačių tėvų

nimo Simfonija, Kultūros
Agentūra CONAC, JAV,
Austrijos ir El Salvadoro
ambasados ir visą eilę kitų
institucijų ir asmeninių
draugų. Stipendijų Fondo
prezidentė prof. Ruth Ler-
ner de Almea pažymėjo, jog
Vytautas darbu, ir asmeny-
be įrodė, jog jis yra "pats
geriausias ambasadorius,
kokį JAV yra bet kada at-
siuntusios į Venezuelą."

Išvažiudamas dr. Dam-
brava išlaikė ir kitą savo
žodį: įteikiama spaudai is-
panų kalba darbas apie šv.
Kazimiero parapiją Vene-
zueloje ir apie mūsų šven-
tąjį su specialiu skyriumi
apie šventojo liturgiją.
Ižangos žodį pasisiūlė para-
šyti Maracay vyskupas Fe-
liciano Rafael Gonzalez,
kurio diecezijoje yra šv.
Kazimiero parapija.

Prisimindami šviesų Vy-
tauto bendradarbiavimą su
mumis visais ir jo paliktą
dvasinį pakilimą, mes dar
kartą kartoju: didelį
darbą lietuvių gali atlik-
ti vienas asmuo, kai jo ta-
lentinga veikla persunkta
idealizmu ir brolių meile.
Nebuvo jis puikuolis. Visi,
kurie jį pažino, prie jo pri-
ėjo, visiems jis padėjo. Vi-
si juto jo meilę Lietuvai, ti-
kėjimą Lietuvos ateitimi:
visi juto jo didelę ištikimy-
bę saviesiems. Atvirai pa-
sakius, šis aukšto rango
JAV diplomatas buvo
mums labiau prieinamas,
kaip savieji, nors jų veikla
ir pozicija gal būna ir men-
kareikšmė. Jis prašė būti
vadinamas net ne ponu ir ne
daktaru, o paprastai Vytu,
todėl jis taip greitai ir pasi-
darė toks populiarius ir mė-
giamas. Sakoma, jog iš vai-
sių pažįstamas medis; Vy-
tauto paliktas medis žaliuo-
ja ir žydi, mums lieka jį
tik prižiūrėti ir sveiką išlai-
kyti.

šventa pareiga auklėti vai-
kus.' (217)

Arba štai dar vienas tėvų
skundas iš pat sielos gelmių
kalbantis mokytoją: "Tu už-
klasinėje veikloje ieškai bū-
dų, kaip iš mano vaiko sąmo-
nės galėtum išrauti tai, ką aš
ten esu įdiegęs. Tu, nežiūrė-
damas mano norų, verti sto-
ti į pionierių ar komjaunimo
organizacijas, į ateistų būre-
lį. Tu jo įsitikinimus pajuoki
sienlaikraštyje, stenduose,
ateistiniuose vakaruose ir
paskaitose. Tu prievarta
brauniesi į jo sąžinę." (287)

Ar gi galima žavėtis tokiu
dėmesiu auklėjimui? O jei
to apsilankę nematom, ne-
pastebim, o žavimės, tad
reiškia, kad aplankę brolių ka-
lėjime nieko nedarom jo išva-
davimui. Su tokiu auklėjimu
susipažinę, ar galime tikėti,
kad okupanto ir jo tarnų
prievartaujami mokytojai ki-
taip auklės ten kursuose išei-
vijoj jaunimą? Žinoma, jie
naudos kitus metodus, siek-
dami to paties tikslo, nes iš

laisvo pasaulio atvykusiems
jaunuoliams prievarta nieko
neįsakyti, o tikrai gražiais vi-
liojimais, nemokamais išlai-
kymais, malonia globa, ką
Lietuvos priešas ir prakti-
kuoja.

Keista, kad šio klausimo
diskusijos atima tiek daug
brangaus laiko ir vis dar kai
kam enkavedistų vilionės
išeivijos jaunimo tebėra nei-
aiškus klausimas, kai tuo tar-
pu anot nesenai atvykusio
dail. Vladislovo Žiliaus žo-
džių - 'nereikia būti per dide-
liu gudročium, kad suvok-
tum tu "pasitobulinimo" kur-
sų organizatorių tikslus.' Rei-
kia tik pažinti priešą iš tiesio-
ginių šaltinių: Laisvajam
pasauliui išleistųjų ir pogrind-
žio - jau minėtų LKBK, Auš-
ros ir kitų - leidinių, kurie
tik patvirtina, kad priešais
kimai nesikeičia nuo tų, ku-
riuos dabartinio mūsų jauni-
mo tėvai ir dalis jų pačių sa-
vo patyrimu pergyveno pir-
mos okupacijos metais.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet
kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują
taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal
pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdė-
jus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**



1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Mažeika & Evans



Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

K a i n o s ž e m o s — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

PUTINAS SESERS ATSIMINIMUOSE

K. BARĖNAS

V. Mykolaitis-Putinas yra stambi lietuvių literatūros figūra. Dėl to ir užsieniuose, nors nesame per daug linkę plačiau naudotis net ir žymių rašytojų kūryba, buvo vis dėlto išleistas vienas kitas jo poezijos pluoštelis (o pirmaisiais pokario metais net ir stamboka jo poezijos rinktinė buvo perspausdinta, o romano "Altorių šešėly" net du leidimai buvo pasirodę). Apie jo kūrybą stambią monografiją yra parašęs prof. dr. J. Grinius.

Pastaraisiais metais rašytojo sesuo M. M. Mykolaitytė-Slavėnienė rūpinasi pateikti apie įžymųjį savo brolių naujų leidinių. Australijoje ji išleisdino jai rašytų Putino laiškų rinkinį. O dabar, 1977 m., londoniškis Nidos Knygų Klubas išleido stambią (451 psl.) jos knygą **Putinas mano atsiminimuose**.

Jau pats knygos vardas vilioja. Žiūrėkite, sesuo, kuri nemaža metų išgyveno brolio globojama ir iš arti jį stebėjo, parašė apie jį atsiminimus! Dabar atsiminimus rašo visi — buvę ministrai ir buvę policininkai, buvę veikėjai ir net nieko neveikę tautiečiai, nes jau toks mums užėjo amžius. Ne visi tie atsiminimai verti dėmesio. O pasiskaityti atsiminimų apie žymų rašytoją dažnam įdomu. Ne tik įdomu: nauja autentiška medžiaga apie toki žmogų labai pravarti ir literatūros istorikams, ne tik mums, eiliniams godiems skaitytojams.

Šitaip galvodami ir pradame sekti puslapį po puslapio. Tačiau gana greit atkandame dantį. Putinas knygoje nuolat linksniuojamas, bet pati sesuo ne kažin ką teturi pasakyti apie jį tik jai vienai težinomų atsiminimų ir atsitikimų. Jei jį būtų rašiusi tik atsiminimus, būtų sudariusi ne kažin kokio storumo knygą.

Baigdamą knygą, autorė sakosi, kad rašytojo kūrybą nagrinėti esąs kritiko darbas ir jį to nesiimanti, tačiau nuolat ir nuolat ji kaip tik aiškina savo brolio kūrinį. Vadinas, to pažado nesilaiko. Savo aiškinimais ji siekia gal ne tiek kritike, kiek biografe būti — iš visų galimų pusių pristatyti ko aiškesnį savo brolių. Todėl nesivairuodama puslapių puslapiais perspausdina Putino eilėraščių, be pasigailėjimo cituoja "Altorių šešėly" romaną, paties Putino

ir kitų įvairiuose leidiniuose jau išspausdintus atsiminimus, straipsnius, laiškus, kurie prieinami rinktinių raštų tomuose, ir net tuos, kuriuos ji yra išleisdinusi Australijoje. Matyt, norėdama būti labai išsami, griebiasi net bibliografijos. Šiuo atveju jei ir atleistinas būtų koks puslapis, kuriame surašyti "židinyje" išspausdintųjų Putino straipsnių pavadinimai, nes tie straipsniai nepatekė į jo rinktinių raštų tomus, tai jau daugiau balastas skaičiuoti pavadinimus eilėraščių, kurie sudarė pirmąjį dar jauno poeto rinkinį, ar platų "Nuvainikuotosios Vaidilutės" turinį su teksto citatomis. Tarpais atsiminimų autorė, biografė ir kritikė pereina ir į polemikę, rodos, visiškai be reikalo paskirdama, pavyzdžiui, keletą puslapių ginčui su Br. Raila dėl to, kaip reikėtų žiūrėti į Putino jai rašytąjį pirmąjį po karo laišką, nes tuo vis tiek nieko neįrodoma, ir labai abejotina, ar yra reikalo įrodinėti ir leisti į tokias smulkmeniškąs apologijas.

Kad pati knygos autorė ne kažin ką gali be dokumentų apie savo brolių pasakyti, tai gana aišku. V. Mykolaitis-Putinas buvo uždaras, dažniausiai į save nusi-grįžęs žmogus, ir tarp brolio ir sesers, kaip ji prisipažįsta, nebūta nei atvirumo, nei kokios nors intelektualinės ar kitokios bičiulystės (štai 278 psl. ji rašo: "Dažnai nesurasdavome, apie ką kalbėti, ką vienam kitam pasakyti"). Tą abiejų bendravimą pakankamai apibūdina ir toks sesers pasisakymas: "Jeigu man reikėdavo įeiti pas brolių su koku reikalu, aš vilkindavau ir lūkuriuodavau nenorėdama jo trukdyti". Šitokiai padėčiai esant, galima rašyti tik apie tai, ką matai ar reta proga išgirsti. Kol dar pas tėvus tebegyveno, matydavo sesuo brolių, kai jis parvažiuodavo atostogų. Kai atsikėlė gyventi į Kauną, iš pradžių net ne pas brolių ir įsikūrė, ir tam metu aprašyti skirtieji puslapiai gal trykšta daugiau džiaugsmu, kad Putinas jau toks žinomas — net vienuolės tam kunigeliui siunčia gėles. Pamažu į Putino gyvenimą įplaukia Emilija Kvedaraitė, bet ir jai, tokiai dažnai sutinkamai, charakterizuoti mūsų autorė nesuranda pakankamai savų



SADUTĖ, šiaurės-rytų aukštaičių vestuvinis šokis, atliekamas merginų per "prieveselį" (mergvakarį). Pirmasis šokio sceninis variantas (ne vestuvinis) sukurtas Biržų gimnazijos mokytojos Elenos Šlekienės 1938 m. Šokio aprašymo nėra. 1946 m. Juozas Lingys, panaudodamas turimą etnografinę medžiagą, scenai paruošė vestuvinę Sadutę. Muziką parašė Jonas Švedas. Chicagoje šokio aprašymas buvo perspausdintas knygoje "Lietuvių liaudies šokiai" (1954 m.) ir "Mūsų šokiai" (1962 m.). Pirmoje mūsų šokių šventėje J. Lingio choreografijos Sadutę šoko 64 merginos. Šokis pakartotas taip pat antroje ir ketvirtoje šokių šventėje Chicagoje. 1953 m. Sadutę J. Lingys pertvarkė, įveddamas į šokį jaunąją. Aprašymas yra. Pagal J. Juzeliūno muziką yra dar ir 4-tas J. Lingio stilizacijos Sadutės variantas. J. Garlos nuotraukoje GRADINĖLĖS šokėjos šoka vestuvinę Sadutę.

spalvų ir naudojasi S. Nėries prasitarimu ar P. Orinitaitės ar M. Vaitkaus atsiminimais. S. Nėris kartą prasitarusi, kad ta Emilija yra medinė. Ne kažin kokia čia dar charakteristika. Kartą jaunesnei už save M. Mykolaitytei ji davusi pastabą: "Žiūrėk, Medži, kaip tu stovi!" Dėl to kilo maža išsivaidinimų ir pastangų atspręsti drama, bet ir tai gal ne tiek įžaidėją charakterizuoja, kiek parodo, kad tarp poeto sesers ir būsimosios žmonos nebūta artimesnių šiltesnių santykių. Ne tik tos pastabos pasekoms atpasakoti skirtieji puslapiai, bet ir tolimesni prasitarimai rodytų, kad kuniga brolių iš kelio išvedusiais moteriai knygos autorė neturėjo ir neturi, taip sakant, geros širdies. Kokį išpūdį jai padarė žinia apie brolio vedybą, rodytų šitokie reikšmingi atsiminimų sakiniai: "Paskaičiusi pajutau svai gulį, akys pritemo... Vadinasi, įvyko tai, ko ir buvo bijota..." O baime paremti santykiai, tur būt, nė negali būti nuoširdūs.

Atsiminimų apie Putiną skurdumą gerokai atsveria smulkios detalės apie tėviškę, tėvus, kitą brolių, seseris. Pilotiškiečiai, Putino ir mūsų autorės tėviškė, gali sakyti, atsivėrė kaip ant delno. Išvardijami visi kaimynai pavardėmis, dar kai kurių pateikiamos ir būdingesnės žymės. Sužinome, kas turėjo kokių pomėgių, kokie muzikantai buvo išgarsėję,

kokios dainininkės, kokios dainos dainuotos, kas soduose augdavo. Plačiai susipažįstame su tėvu ir motina, kuriems paskirta ne tik po keletą puslapių knygos pradžioje: jie nuolat prisimunami ir pristatomi įvairiomis progomis. Labai įdomus pasakojimas, kaip pilotiškiečiai pirmojo pasaulinio karo metu gyveno miške, net ir visus savo gyvulius nusi-varę (čia skaitytojas gal stebės ir neatsistebės, kad kur nors Lietuvoje galėjo taip būti). O kai paskaičiau tuos puslapius, kuriuose pasakojama, kaip tėtė veždavo žiemą mūsų autorę namo, pradėjau galvoti: o kad ji viską būtų taip parašiusi, taip šiltai, vaizdingai, poetiškai! Gražūs puslapiai!

Kai baigęs skaityti užverti knygą, dar kartą mintimis grįžti į tą daugybę citatų. Putino raštai juk beveik visi išleisti ir prieinami. Apie jo kūrybą yra parašyta studijų. Kam ta begalybė citatų? Nebent galvotume, kad svetur skaitytojams dar reikalinga populiariai parašyta biografija.

Knyga dailiai atspaus-ta ir iliustruota retomis fotografijomis. Deja, su autore ir su leidyklos redaktoriais tektų smarkiai bartis dėl nerūpestingumo, kuris erzina skaitytoją. Nėra, tur būt, tokio puslapio, kuriame neklibždėtų korektūros klaidos — visokie vadinamieji neapsižiūrėji-

mai, kai žodžiuose ne ta tvarka, kuria reikia, raidės susidėsčiusios, arba jų trūksta ar per daug ir t.t. Sakytum, kaip linotipininkas surinko, taip ir atspaus-ta, niekas nepasirūpino net ir vienos akies užmesti. Leidykla jau nebe pirmą taip prišiukšlintą knygą dabar paleidžia į žmones.

Nerūpestingumo pėdsakų daug palikusi ir autorė — chaoso vaizdą sudarančios skyrybos, sintaksės ir žodyno akivaizdžių klaidų, tarytum rašytų ne poetė apie savo branginamą brolių, o koks nors į raštą neįpratęs pašalietis, kuris šiaip taip atliko darbą. Žinoma, tekstą bent šiek tiek juk, tur būt, galėjo nuo pačių akivaizdžiausių, rėkiančių klaidų apvalyti ir leidykla. Visokių netaisyklingumų net pradėti čia cituoti būtų beprasmiška, nes jų labai daug. Kai kuriuos netikslumus gal ir korektūros klaidomis reikia laikyti, pavyzdžiui, kai lietuvių kadaise labai mėgtasis rusų filosofas Vladimiras Solovjovas pakrikštijamas Vladislovu ar mūsų iškilusias filosofas dr. Juozas Girnius perdirdamas į Grinių. Tačiau jau autorės nerūpestingumą, tur būt, reikia laikyti tokia informacija: "Jonas Graičiūnas su savo artiste žmona Une Babickaite". Jeigu tas Graičiūnas buvo Jonas, poetas, tai jo žmona galėjo būti tik Kamilė Kielaitė, o jeigu tas, kurio žmona bū-

(Nukelta į 6 psl.)

Diplomatijos paraštėje (17)

Vaclovas Sidzikauskas

KAS BUVO? - KAS YRA? - KAS BUS?

Gruodžio 17 perversmas

ŽVILGSNIS Į TOLIMĄ PRAEITĮ

JURATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

1926 m. pabaigoje vyko pasiruošimai deryboms su Vokietija dėl naujos prekybos sutarties sudarymo. Toms deryboms vadovauti buvo paskirtas grafas Vladimirus Zubovas. Tuo reikalu ir vėl buvau iš Berlyno iškviestas į Kauną. Atvykęs, gruodžio 15 d. vakarą praleidau pas buvusį Ministrį Pirmininką Petrulį, su kuriuo buvome susibičiuliavę Pirmojo pasaulinio karo metu. Vytautas Petrulis tuomet studijavo Maskvos Komercijos Institute, o aš Universitete. Abu tuomet priklausėme Demokratinės Tautos Laisvės Santarai. Atsisveikinant V. Petrulis man visai slaptai pasakė, tačiau su teise apie tai painformuoti Ministrį Pirmininką Sleževičių, kad esąs ruošiamas perversmas, kurįs galės įvykti kiekvienu metu. Tą perversmą vykdysią jaunesnieji karininkai. Valstybės vairs būsiąs atiduotas Antanui Smetonai, Augustinui Voldemarui ir Antanui Merkiui. Dabartinės vyriausybės nariai, jei jie priešintųsi, būsią pabinti ant liktarnų stulpų, tad *perriculum in mora*.

Kaune buvau apsistojęs pas Joną Norkaitį, tuolaikinį Prekybos Departamento direktorių, kuris gyveno Valstybės Spaustuovės namuose. Gruodžio mėn. 16 d. rytą drauge su V. Zubovu nuėjau pas Ministrį Pirmininką, kuris mus priėmė savo kabinete Užsienių Reikalų Ministerijoje. Aš jam perdaviau V. Petrulio įspėjimą. Iš klausęs manęs M. Sleževičius pastebėjo, kad tokių gandy jis jau esąs girdėjęs, kad tai esąs tik opozicijos gąsdinimas ryšium su Seime svarstomu valstybės biudžetu. Jei kas ir įvyktų, pridūrė jis, tai vyriausybė esanti tam pasiruošusi, Kaunas būtų per penkias minutes apsuptas ir sukilimas numalšintas. "Tebie i knygi v ruki", atsakiau aš jam rusiškai. Po to mūsų pasikalbėjimo M. Sleževičius nuvyko į Seimą pakvietęs mane 3-čiai valandai pas save pietauti. Sugrįžęs iš Seimo, pietų metu, Sleževičius džiaugdamasis man pasakė, kad viskas esą tvarkoje.

Seimas biudžetą priėmė, V. Požėla ir V. Čepinskis pasitraukia. Pirmąjį pakėsiąs teisėjas Cirtautas, o antrąjį V. Kvieska. Teisingumo Ministeriją perimsiąs adv. Bugailiškis iš Šiaulių. Jis pasilieka sau tik Užsienių Reikalų Ministeriją. Išsiskyrėme ramiai nusiteikę.

Vakare buvau Kauno Valstybiniam teatre. Naktį grįždamas prie Iguolos bažnyčios sutikau iš Metropolio klubo namo grįžtantį gen. Silvestrą Žukauską. Persimetėva keleta sakinių. Neatrodė, kad jis žinojo, ar būtų nujautęs, kas turėjo netrukus įvykti.

Gruodžio 17-tos ryte vos išėjęs pro duris į tarnybą, Jonas Norkaitis tuoj pat sugrįžo į butą su žodžiais "jau įvyko". Ant stulpų mieste buvo išlipinti, pulk. P. Plechavičiaus pasirašyti, rausvos spalvos pranešimai apie naktį įvykusį perversmą. Skubiai nuėjau į Užsienių Reikalų Ministeriją pas Politikos Departamento direktorių B. K. Balutį, kurį radau nepaprastai susijaudinusi. Sakėsi sukilėlių buvęs kviestas ateitis į Vyriausią Kariuomenės štabą, tačiau atsiskęs tai padaryti, nes yra dalyvės priesaiką teisėtai Mykolo Sleževičiaus vyriausybei ir tebesąs jai lojalus, su sukilėliais nenorįs nieko bendro turėti. Kiek vėliau pas jį atvykęs pulk. Pranas Kaunas ir jam išakęs drauge su juo vykti į štabą. Jei tai yra pavartojimas jėgos, jam sakęs Balutis, tai aš paklusiui. Štabe su juo kalbėjo A. Smetona ir kiti, apie tai, kaip jis turėtų painformuoti kitų valstybių vyriausybes apie naktį Kaune įvykusį perversmą. B. K. Balutis pataręs palūkėti, kol tiksliau paaiškės perversmo sudarytoji padėtis. Iš tikrą iš štabo sugrįžusio Balučio taip pat sužinojau, kad Ministeris Pirmininkas ir beveik visi ministrai, taip pat ir Seimo pirmininkas, taip pat ir Seimo pirmininkas inž. Steponas Kairys yra suimti ir yra sulaikyti Vyriausiojo Kariuomenės štabo būstinėje.

Tuoj pat paskambinau ūkininkų Partijos Centro Valdybos pirm. adv. Rapolui Skipičiui. Jis šakėsi tik ką sugrįžęs iš štabo ir manęs ieškojęs, nes po pietų yra šaukiamas Lietuvos ūkininkų Partijos Centro komiteto posėdis jo bute. Antrą valandą p. p. susirinkome visi tuo laiku Kaune buvę Centro komiteto nariai, išskyrus prof. Petrą Leoną, kuris buvo išvykęs į Rokiškį bylos ginti. Iš klausę informacijų ir pasisakymų, Centro komitetas

vienbalsiai priėmė tokį nusistatymą:

Lietuvos ūkininkų Partija

1) smerkia Konstitucijos laužymą ir kariuomenės kišimąsi į politiką;

2) laiko, kad esamomis sąlygomis buvusioji padėtis negali būti atstatyta, nes pastangos sugrąžinti buvusiąją padėtį nebūtų sėkmingos, be to jos grėstų pastatyti į pavojų Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir jos teritorinį integralumą; ir

3) reikia ieškoti sprendimo, kuris kiek galint greičiau nuramintų tautą, sugrąžintų kariuomenę į kareivines ir, kad neišvengiamas vyriausybės pakeitimas būtų įvykdytas, bent formaliai, konstitucijos nustatyta tvarka.

L.Ū.P. Centro Komitetas nutarė deleguoti R. Skipitį ir mane į Vyriausią Kariuomenės štabą, kad suradus išeitį iš perversmo sudarytos Lietuvai pavojingos padėties.

(Bus daugiau)

KVIETIMAS JAUNIMUI

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių Centras (2422 W. Marquette Road, Chicago, IL 60629) ruošia ketvirtą lituanistinių studijų seminarą — stovyklą. Į seminarą kviečiami visi jauni dvasioj, baigę gimnaziją.

Seminaras įvyks š. m. rugpiučio mėnesio 14-26 d. Divine Word Seminarijos patalpose Conesus, N. Y. (netoli Rochesterio) gražioje gamtoje. Stovyklos mokestis — \$120.00 už dvi savaites.

Norintieji įsigyti universitetinius užskaitus iš Kent State universiteto turi sumokėti \$69.00 už tris valandas arba \$137.00 už šešias valandas (quarter hours).

Užsiregistravusiems bus prisiunčiama kursų pasiruošiamoji medžiaga su kuria bus prašoma susipažinti prieš stovyklos pradžią. Studentai turi pasirinkti bent keturis kursus. Stovykloje bus kalbama tik lietuviškai.

Dėstomi kursai: Linksnų mokslas ir stilistika — Stasys Barzdukas, Lietuvių kalbos istorija — Antanas Klimas, žodyno praturtinimas — Antanas Klimas, Lietuvių rašyba — Juozas Vaišnys, S. J., Lietuvių poezija — Stasys Santvaras, Lietuvių prozos aspektai — Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Lietuvių mitologija ir tautosaka — Marija Gimbutienė ir Pokario Lietuvos istorija — Zenonas Rekašius.

Vakaraus bus specialios vakarinės programos pa-

Prieš 27-is metus (tiems skaitytojams, kuriems yra 30-tis metų, šis sakinyvuskambės lyg išsireiškimas "prieš tvaną"), penktasis mūsų eros dešimtmetis išaušo juodžiausią mūsų tautos valandą.

Fiziniai, mes buvome įveikta tauta, kurios pralaimėjimą liudijo trisdešimties tūkstančių partizanų kūnai ir šimtai tūkstančių vergų Uralo kasyklose ar Sibiro taigose.

Moraliai, mes buvo užgniauzta tauta, kurios vidinė lūžį liudijo baimė parašyti nors vieną laišką giminėms į užsienį.

Ateities perspektyvos tuo metu buvo dar liūdnės: mūsų tautai grėsė galutinas išnaikinimas. Primygtinai kartoti gandai, kad 1952 metais Stalinas planavęs išvežti ir išblaškyti Sibire visus Lietuvoje likusius lietuvių, pilnai galėjo būti pagrįsti. Toks planas sutampa su visu tuo, kas mums yra žinoma apie psichinius nenormalią Stalino elgseną bei galvoseną.

Stalinui mirus 1953 metų pradžioje, buvo aišku tik vienas dalykas: kas bepatėks į Kremliaus sostą norės visu pirma tame soste išsilaikyti. Tuo pačiu jam bus nevalia staigiai atleisti teroro vadžias, bet prisieis pamažu siekti palaipsnio vidaus ir užsienio politikos atlydžio, kurs savo ruožtu vėsias prie naujo režimo stabilizacijos. (Anuomet žodis "detente" dar nebuvo madoj, bet pats "detente" faktas ir jos reikalas užgimė tuoj po Stalino mirties).

Kaip jau rašiau, anais Stalino mirties metais, lietuvių tautos padėtis buvo šurpi. Nepriklausomoje Lietuvoje egzistavęs intelektualinis tautos nugarkaulis buvo palaužtas: pajėgiausias tautos elementas arba buvo išbėgęs į vakarus, arba žuvo, arba buvo ištremtas į rytus. Nepri-

ruoštos stovyklautojų ir specialių paskaitininkų.

Lituanistinę stovyklą galima pasiekti važiuojant į pietus nuo Rochester, N. Y. apie 35 mylias ant US 15 iki Niver Rd. Pasiekus Niver Rd. sukti į rytus ir sekti kelią per laukus ir mišką kol privažiuojama Divine Word Seminary. (Niver Rd. yra apie 4 mylios į šiaurę nuo Conesus miestelio). Jei paklystumėt, Divine Word Seminary telefonas yra 716 346-5135. Tie, kurie žadate atskristi į Rochesterio aerodromą prašomi pranešti Ryšių Centrai, kad galėtumėm pasitikti.

PLJS Ryšių Centras

klausomos Lietuvos mokyklose susiformavęs jaunimas tapo "paaukotoji karta", kurios dalis žuvo partizanų kovose, o likutis tapo išblaškytas vakarų valstybėse ar Sibiro tundrose. Sekančioji, Lietuvoje tuomet auganti karta mažai teprisiminė nepriklausomą Lietuvą ir formavosi komunistinių mokyklų įtakoje. Lietuvių tauta buvo asfiksijos stovyje.

1953-1954 metais, pradėjo kursuoti iš Lietuvos į vakarus pokariniai laiškai, o iš vakarų į Lietuvą — siuntiniai.

Kas iš vyresniųjų Amerikoje nepamena pirmųjų laiškų iš Lietuvos. Kas nepamena ilgus šeštadienines eiles prie siuntimo kontorų, kai visi, it vienas, metėms siųsti siuntinius į Lietuvą. Ir kas gali neprisiminti, jog vienas pirmųjų mūsų tarpe pastebėjęs auštančias susisiekimo galimybes ir nurodęs jų svarbą tautai buvo Vincas Rastenis.

Amerikoje tuo metu nebuvo jokio klausimo apie bendravimus ar akiračiavimus. Visą ką galėjome pasiųsti į Lietuvą ten tapo sutraukta lyg oro srovė į vacuumą, ir mes visi žinojome, jog mūsų siuntiniai bei laiškai yra ten reikalingi.

Maždaug tuo metu pasiekė Lietuvą pirmoji grįžimų iš Sibiro banga. Lietuvoje susijungė dvi stiprios srovės: grįžtantieji intelektualai iš rytų ir jų iškūrimui būtina materialinė parama iš vakarų. Be to, pamažu, pradėjo ištraukti į kūrybingą gyvenimą pokariniams metais Lietuvoje augęs jaunimas. Ir tuomet įvyko antiras stebuklas: jei sovietinės mokyklos iš viso kada turėjo kiek įtakos į pokario vaikus, tai iš rytų grįžtančių tremtinių ir iš vakarų plūstančių siuntinių junginys ištirpdė sovietinių propagandų įtaką, kaip Doneičio saulė, kad pargriovė žiemos šaltos triūsus.

Sunkiausias šio šimtmečio tautos momentas atsidrė praeity. Iš žemiausio punkto, pradėjome kopti atgal į gyvastį.

Bendravimų dilemos atsirado žymiai vėliau, panašiai kaip naujas gerbūvis įneša dilemą ar pirkti forduką grynais, ar Cadillac skolon, suprask, — ar važiuoti penkiom dienom paprastu turistu, ar prašyti mėnesio ir mokėti skolą Gimtajam Kraštui.

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN
BRIDGEPORT OPERATORS
and
ALL AROUND MACHINISTS
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance.
Retirees welcome.
Steady work. Union Scale, all fringe
benefits. Apply to:
WESTWOOD TOOL CO.
81235 Weaver, Detroit, Mich. 48228
(23-29)

Putinas sesers...

(Atkelta iš 5 psl.)

vo Unė Babickaitė, tai jis tikrai ne Jonas buvo. Kai kurios citatos rodo, kad autorė naudojosi M. Vaitkaus atsiminimais, o tas gi bičiuliavosi ir su Une ir su jos vyru ir malonėjo apie juos parašyti, neiškraipydamas vardų nei pavardžių. Negi ir čia būtų korektūros klaida?

K. Barėnas

NETEKOME ŽYMAUS IR DORO LIETUVIO

Mirtis nukirto gen. Joną Černių

BALYS GRAŽULIS

Joninių proga parašiau laiškėlį generolui J. Černiui, sveikindamas, teiraudamasis kaip jie besilaiko. Į mūsų laiškus jis visuomet atsakydavo tučtuojau, todėl stebėjomės, kad jau antra savaitė eina, o laiško iš jo vis dar nėra. Mums taip bekalbant, liepos 4 d. vakare suskambėjo telefonas — skambino gen. J. Černiaus sūnus Vytautas, pranešdamas "liūdną naujieną." Išgirdęs jo balsą nenustebau, nes žinojau, jog jo motina, Veronika Černienė, jau kuris laikas sunkiai serga. O jis sako: "Vakar numirė mano tėvas".

kad piktybinės ligos neminėjo, sakė, kad daktaras viduriavimo priežasties nesuranda. O kai surado, jau buvo per vėlu, bet ką daryti. Buvo paguldytas ligoninėn ir po trijų savaitių, sako, ramiai, be didesnių skausmų numirė.

Taip nuėjo amžinybėn žymus valstybės vyras, taurus lietuvis, doriausias žmogus, kurį bet kada teko sutikti, ir geriausias mūsų kaimynas. Tačiau, prieš pasiduodant sentimentams, prieš užvaldant prisiminimus, reikia aptarti oficialųjį gen. Jono Černiaus nueitą gyvenimo kelią.

Aukštojo mokslo siekdamas išvyko į Belgiją ir Briuselyje 1929 m. baigė aukštąją inžinerijos mokyklą, o 1932 m. Prancūzijoje baigė karo akademiją ir gavo generalinio štabo karininko vardą. Po to Lietuvos kariuomenėje greitai kilo karjeros laiptais. 1929 m. buvo karo technikos štabo technikos dalies vedėjas, o 1932 m., grįžęs iš Prancūzijos, buvo pakeltas į pulkininkus leitenantą ir paskirtas Karo technikos štabo viršininku. Tuo pačiu metu buvo ir lektoriumi Aukštuosiuose generalinio štabo kursuose. 1934 m. paskirtas generalinio štabo operacijų skyriaus viršininku. Tais pačiais metais pakeltas pulkininku ir paskirtas Karo mokyklos viršininku. 1935 m. paskirtas Kariuomenės štabo viršininku. Tas pareigas einant, 1937 m. buvo pakeltas į brigados generolo laipsnį. Kariuomenės štabo viršininku gen. J. Černius išbuvo iki 1939 m. kovo 30 d., kada prezidento Antano Smetonos buvo pakviestas į vyriausybę ministru pirmininku.

Jo vadovaujamai vyriausybei tų pačių metų lapkričio 22 d. atsistatydinus, gen. J. Černius grįžo į kariuomenę ir buvo paskirtas I-os pėstininkų divizijos vadu.

1939 m. bolševikams okupavus Lietuvą ir iš buvusios Lietuvos kariuomenės sudarius 29-ąjį korpusą, gen. J. Černius kurį laiką buvo to korpuso štabo viršininku. Tačiau vokiečių — rusų karui prasidėjus, jam laimingai pavyko atsipalaiduoti ir pasilikti Lietuvoje.

Kariuomenės štabe

Tokia yra gen. J. Černiaus trumpa karjeros ir veiklos nepriklausomoje Lietuvoje apybraiža. Deja, ji nieko nepasako apie nuveiktus darbus ir patį žmogų. Kariui taikos metu nėra



A. A. gen. Jonas Černius, buvęs Nepriklausomos Lietuvos ministeris pirmininkas.

daug progų pasižymėti ir svarbiausias jo veiklos tikslas, o gal ir nuopelnas, yra pačiam tinkamai pasiruošti galimam karui ir kitus paruošti. Gen. J. Černius pasiruošė kaip niekas kitas. Nepriklausomybės karo kovų patirtis, rikiuotės karininko tarnyba, aukštasis karo mokslas ir darbas štabuose davė tokį teorinį ir praktinį pasiruošimą, koks tik retam kariui yra pasiekiamas. Su tokiu pasiruošimu gen. J. Černius užimtą Kariuomenės štabo viršininko postui labai tiko. Juk štabo viršininkas yra ne tik kariuomenės vado pavaduotojas, bet ir kariuomenės operatyvinių planų paruošėjas. Buvęs jo tiesioginis viršininkas, Lietuvos kariuomenės vadas, brigados generolas Stasys Raštikis savo atsiminimų trečiame tome apie gen. J. Černių atsiliepia:

"Mano nuomonė apie buvusį mano artimiausią bendradarbį, Lietuvos kariuomenės štabo viršininką, nepasikeitė. Kaip tada, taip ir dabar aš tebelaikau jį labai geru, darbščiu, sąžiningu, ištikimu ir labai gerai pasiruošusiu generalinio štabo karininku."

Būdamas pats taip gerai pasiruošęs ir užimdamas tokį svarbų postą kariuomenėje, gen. J. Černius darė teigiamą, o kartais ir lemiamą įtaką kariuomenės paruošimui. Buvęs kariuomenės vadas apie tą jo veiklą sako:

"Gen. Černius buvo labai aktyvus mano plano kariuomenės reorganizavimo ir sustiprinimo šalininkas ir savo sumanumų, darbu ir patarimais labai daug prisidėjo prie to plano įvykdymo".

Taigi, net taikos meto aplinkybėse gen. J. Černius sugebėjo savo darbe pasižymėti ir už tai, už kariuomenės reorganizavimą ir jos

kovingumo stiprinimą, respublikos prezidento buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu. Respublikos prezidento pašauktas į ministerio pirmininko postą, gen. J. Černius sudarė vadinamą "vieningo darbo vyriausybę".

Valstybės tarnyboje

Klaipėdos kraštą vokiečiams nuo Lietuvos atplėšus ir Europos padangei vis labiau niaukiantis, nepasitenkinimas tautininkų režimu plito ir garsėjo. Prezidentas Antanas Smetona pagaliau pajuto reikalą vyriausybę keisti ir, kad apramintų visuomenės bruzdėjimą, nutarė į vyriausybę išleisti opozicinių partijų atstovus. Dairydami visiems priimtino ministerio pirmininko apsisotojo ties gen. J. Černiaus asmeniu.

Gen. J. Černius jokiai politinei partijai nepriklausė ir politika domėjosi tik tiek, kiek to reikalavo jo aukštas postas. Be to, buvo žinomas kaip sugyvenamas, atviras ir nuoširdus žmogus. Todėl jis, jei ne pasiruošimu, tai savo būdo savybėmis vadovauti tokiai sudėtingai vyriausybei labai tiko ir buvo visiems priimtinas. Į jo sudarytą 1939 m. kovo mėn. 30 d. vyriausybę, be tautininkų ir nepartinių, įėjo ir opozicinių partijų — krikščionių demokratų ir valstiečių liaudininkų atstovai. Nors jie įėjo ne kaip oficialūs savo partijų atstovai, o tik kaip opozicinių partijų veikėjai — asmenys, ta vyriausybė daug kam sudarė jau koalicinės vyriausybės įspūdį. Todėl, aplamai, visuomenė buvo ja patenkinta, nes įžiūrėjo demokratėjimo apraiškas.

Ir ta vyriausybė gana darniai veikė. O veikti jai reikėjo labai Lietuvai pavojingų ir sunkių laikų. Tą ru-

(Nukelta į 8 psl.)



Gen. J. Černius su detroitiškiais p.p. Kodačių vasarvietėje.

Tie žodžiai smogia lyg basyls į galvą. Tikėt nenoriu. Bet jis pakartoja. Tikrai mirė, pagaliau suprantu. Štai kodėl į savo laišką atsakymo nesulaukė! Generolas to laiško jau neperskaitė, gulėjo ligoninėje mirties patale. O dar prieš Velykas rašė, kad jaučiasi neblogai, net svoris pakilęs iki 160 svarų! Tas jo svoris mus visą laiką neramino, nes buvo nukritęs net iki 140 svarų. Nuo daugiau negu dviejų šimtų! Prieš ketveris metus jo viduriai sunegalavo ir staigiai kūną nualino. Tačiau jis pamažu taisėsi, svoris kilo... Nie-

Tarnybos laiptais

Gen. J. Černius gimė 1898 m. sausio 6 d. Kupiškyje. Pradžios mokslą ėjo Kupiškyje, o gimnaziją Panevėžyje. Lietuvos valstybei atsikuriant, 1919 m. kovo 4 d. stojo savanoriu į organizuojamą Lietuvos kariuomenę. Paskirtas į Lietuvos karo mokyklos pirmąją laidą, ją baigė tų pačių metų liepos 6 d. Pakeltas karininku ir paskirtas į 3-čią pėstininkų pulką. Jo sudėtyje kovėsi su visais Lietuvos priešais. Kovoms pasibaigus perėjo į inžinerijos dalinius.



Veronika Černienė, prof. Mykolas Biržiška, sol. Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, gen. J. Černius ir prel. J. Kučingis, susitikę 1961 m. Los Angeles, Calif.

L. Briedžio nuotr.

Netekome žymaus...

(Atkelta iš 7 psl.)

denį prasidėjo Vokietijos — Lenkijos karas. Prieš karą vokiečiai spaudė Lietuvą žygiuoti kartu su jais ir atsiimti Vilnių. Tačiau Lietuva apsisprendė likti neutralia. To karo pasėkoje sumuštos Lenkijos kariuomenės likučiai peržengė Lietuvos sieną internautis. Reikėjo priimti daug tūkstančių karių ir civilių. Reikėjo jiems parūpinti patalpas, juos saugoti ir maitinti. Internuotų Lenkijos karių problema sudarė Lietuvai didelių ekonominių ir politinių sunkumų.

Dar sunkesnis klausimas buvo rusų reikalavimas išleisti jų įgulas į Lietuvą ir perimti Vilnių.

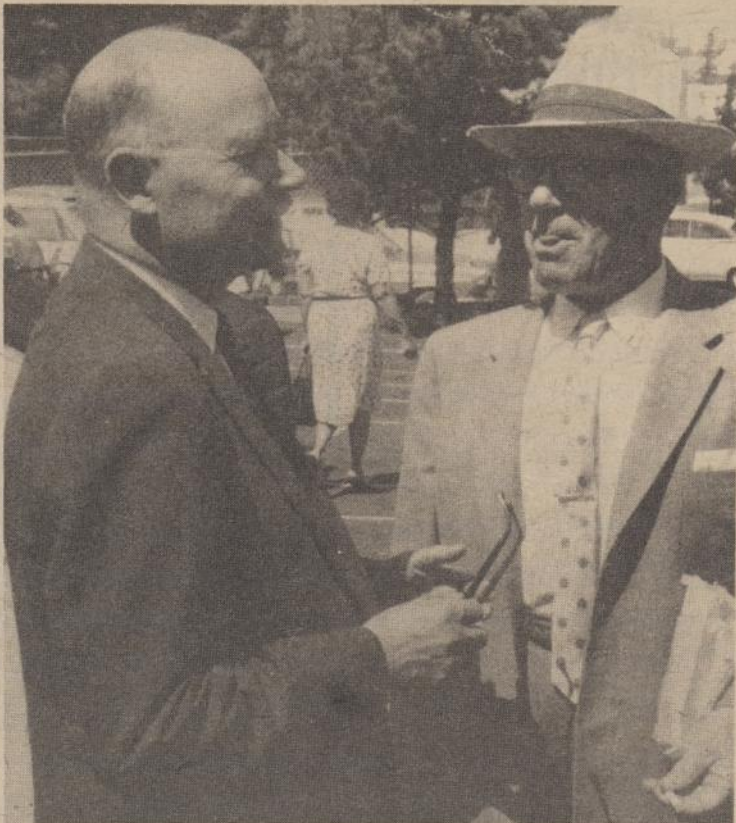
Visus tuos klausimus gen. J. Černiaus vadovaujama vyriausybė reikėjo vienaip ar kitaip išspręsti. Kadangi jų sprendimas didele dalimi priklausė nuo prezidento užimtos pozicijos ir tarptautinės politikos, tai dar labiau sunkino vyriausybės veiksmus. Ar tie sprendimai buvo vykę ar ne, vis dar tebesiginčijama. Nepasisakome dėl jų ir čia. Vien tik norima priminti, kokias kliūtis gen. J. Černiui, kaip kariui ir valstybininkui, teko sutikti ir peržengti.

Svetimuose kraštuose

Bolševikams antrą kartą Lietuvą užplūstant, 1944 m. spalio mėn. gen. J. Černius su šeima pasitraukė į Vokietiją ir ten keletą metų vargo pabėgėlių stovyklose. 1947 m. išvyko į Angliją ir metus laiko išdirbo paprastu darbininku. 1948 m. atvykęs į JAV kurį laiką dirbo Balfio centre, o gavęs inžinieriaus darbą General Motors kompanijoje, apsigyveno automobilių pramonės mieste Flint, Michigan. 1963 m. išėjęs į pensiją dirbti nenustojo, bet perėjo į kitą kompaniją, gaminančią brėžinius General Motors komp. Ten dirbo dar beveik visą dešimtmetį. Pradžioje dirbo pastoriai. Vėliau su pertraukomis, ar tik po kelias valandas į dieną. Be to, dažnai buvo kviečiamas į General Motors Co. konsultantų. Žmonos Veronikos sveikatai pablogėjus nustojo dirbti ir 1973 m. persikėlė į Los Angeles, arčiau sūnaus šeimos.

Kaimynystėje

Laimė lėmė mums su gen. Jono Černiaus šeima išgyventi tame pačiame Flint mieste dvidešimt dvejus metus. Nevien gyventi kaimynystėje, bet ir artimai susidraugauti. Mums nereikėjo vieni kitų į svečius kvieisti, lankydavomės ūpui užėjus ir dažnai. Praeis



Gen. J. Černius pokalby su mjr. K. Liaudansku 1961 m. Los Angeles, Cal. L. Briedžio nuotr.

kiek laiko — jau ir skamba telefonas. Pats generolas ar ponias Veronika sako:

— Ar namie būsit? Mes norim atvažiuoti.

Ir atvažiuoja pasėdėti. Mėgo lankyti kino teatrų, tai, žiūrėk, sustoja mūsų paimti. Kas kiek, vis pagelbėti siūlėsi, ar pinigais, ar paslauga. O kaip vaišinti mokėjo! Kviestiems ar netikėtai užėjus priimdavo lyg karalius. Ponia Černienė mokėjo valgius pagaminti ir paruošti stalą, o generolas raginti. Nespėji atsistoti, o jis jau su konjako bonka prisistato.

— O gal ko kito? Na, pamėginsim šito. Prašau užkandėlio. — Ragina, neša. Pritūps minutei ir vėl strikt, pašoka. — O kad ji kur galas, visai užmiršau! Aš čia dar ką turiu. — Taip be paliovos.

Ilgą laiką nesmagiai jausdavaus, kai šitaip vyresnio amžiaus žmogus ir dar generolas apie mane šokinėja. Ir nei nebandyk spyriuotis. O šiaip jau jis paprastus valgius mėgo, vis tuos kaimiškus. Gi ponias Veronika rafinuotesnį skonį turėjo. Tai kai kada generolas pasiilgęs sakydavo mano žmonai:

— Paskambink, ponias, kai cepelinus ar koldūnus virsi. Verutė nenori man jų daryti.

O valgydamas ir mane nurungdavo. Aš tik visas sriubas su duona valgau, o jis net ir prie cepelinų duonos paprašydavo! Gėrė mažai: pora stiklų ir jau gana. Tik namie, svečią ragindamas stikliuką viršaus išgerdavo.

Toks pat paprastas ir draugiškas buvo su visais žmonėmis. Nelaukdamas pasisveikins, prakalbina... Todėl greit su visais susipažindavo, tuoj būdavo lyg savas. Ir labai linksmas buvo.

Neteko matyti jo pikto ar surūgusio, vis juokaudavo, švelnų anekdotą nuriesdavo. Mėgo kalbėti, mokėjo

klausti ir niekad pranašesniu nesinėšė. O kaip jis dainuoti mėgo! Visada dainorėlį kišenėje nešiodavo. Tik užėik pas juos, išgerk stikliuką ir generolas jau klausia:

— Tai gal dabar dainelę užtrauksim?

Per išvykas į gamtą nespėdavo žmonės pavalgę nei apsilaizyti, žiūrėk, generolas jau traukia iš kišenės savo dainorėlį, jau chorelį organizuoja. Ir vis ta pačia daina pradėdavo:

— Gražių dainelių tau miela sese
Aš padainuoti visad galiu.
Tiktai ne šiandien,
tiktai ne šičia,
Toli nuo savo gimtųjų namų.

Dainuodamas niekad nepavargdavo. Atrodė dainuotų per naktį. Ir nustodavo tik dainininkams iškrikus. Ne vieną vakarą esam pradainavę iki vėlumos.

Mėgo žmones ir buvo nepaprastai judrus. Nei vienas lietuvių parengimas Detroite be generolo ir ponios nepraėjo. Nei liūtys, nei ledas Černių nuo kelionės Detroitan nesulaikydavo. Gi kelio 70 mylių. Dažnai įvairių švenčių ar minėjimų metu generolas pasakydavo kalbą. Įstojo į šaulius ir buvo šaulių Sąjungos garbės teismo pirmininkas. Įsteigė Balfio skyrių Flinte ir jam visą laiką pirmininkavo, šaukė susirinkimus savo namuose, ruošė išvažiavimus į gamtą. Negailėjo lietuviškam reikalui laiko, o dažniausiai prisidėdavo savo autoritetu, žodžiu ir auksa.

Tokiu jis išliko iki paskutinių savo gyvenimo dienų Flinte. Net žmonai sirguliuojant nenorėjo ir nesugebėjo pasikeisti. Visur važiuodavo, niekad savo Verutės nepalikdavo, nors jai jau atidžios priežiūros reikėjo.

Dar keletą metų prieš jiems persikeliant į Los An-

geles, mums nuvažiavus generolo gimtadienio progą pasveikinti, ponias Černienė ištiko lengvas priepuolis. Fizinės jėgos ji greitai atgavo, vėl liko tokia smagi kaip anksčiau bet atmintis, daiktų ir žmonių pažinimas susilpnėjo ir vis progresavo. Po to įvykio generolas pamažėl perėmė visus namų apyvokos darbus. Gi ja pačia nuoširdžiausiai, stropiausiai, lyg kūdikiu rūpinosi. Senyvo amžiaus vyrui tai nėra taip lengva.

1973 m. žiemą ponias Veroniką ištiko antras priepuolis. Po jo jinau jau neatsitiesė. Liko fiziškai silpna, o atmintį beveik visai prarado. Blogiausia, kad tuo pačiu laiku generolas pats susirgo viduriais. Staiga nusilpo, sudžiūvo, vos paeit galėjo. Jam pačiam reikėjo lovoje gulėti, o jis vis į ligoninę prie Verutės bėgo, ten dienų dienas sėdėjo. Ir nei girdėti nenorėjo patarimų. Gaudu buvo į jį žiūrėti ir liūdna negalint

padėti, nes jis visokios pagalbos kratėsi. Net parsivežęs ligonę iš ligoninės namo, pats vienas mėgino apseiti. O pats ėjo kniubdamas. Galvojo, kad gyvendama arčiau sūnaus, geresniame klimato, žmona pasveiks. Tad pardavė savo namą ir išvyko į Los Angeles.

Iš ten rašydavo, kad gyvenas ramiai, beveik niekur neišeidamas, žmonos globai ir priežiūrai atsidavęs. Niekad nesiskundė, tik paskutiniame laiške pirmą kartą prasarė, kad "Verutė negerėja, jau net manęs nepažįsta." Tokia jo meilė kartais patetiškai ir grauždžiai atrodydavo, o norisi, kad tokios tvirtos meilės, tokios ištikimybės daugiau pasaulyje būtų!

Tai toks nuostabus žmogus buvo generolas Jonas Černius. Todėl jis neišnyks "kaip dūmas neblaškomas vėjo", o bus ilgai mylimas tų, kurie jį arčiau pažino ir vis bus prisimenamas tautos, kuriai jis su meile tarnavo.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

SIUNTINYS 1 1977

Labai gera eilutė medžiaga su laudimu "All wool made in England"; crimpleno medžiaga moteriškam kostiumėliui; gėlėta nallono medžiaga suknelei; 1 vyriški nallono išelginiai marškiniai; 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė; 2 poros vyriškų arba moteriškų nalloninių kojinių.

Šio siuntinio kaina su multu ir persiuntimo išlaidomis \$175.00.

Į šį siuntinį dar galima įdėti 5 m. medžiagos arba kitokių prekių iki 10 svarų svorio. Žemiau siūlome keletą populiariesnių dovanų.

Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui	\$80.00
Jeans "Wrangler", vyriškos arba moteriškos	30.00
Nertinis, vyriškas arba moteriškas	27.00
Geresnis nertinis	32.00
Kojinės, vyriškos arba moteriškos, nallono	3.00
Tights	3.50
Vilnonė medžiaga suknelei	24.00
Crimpleno medžiaga suknelei	18.00
Crimpleno medžiaga moteriškam kostiumėliui	30.00
Nallono apatinis	10.00
Nallono marškiniai	11.00
Geresni marškiniai	15.00
Vilnonė skarelė	11.00
Lietsargis telescopic	12.00
Angliška vilnonė labai gera eilutė medžiaga	50.00
Geresnės rūšies medžiaga eilutė	60.00
Geresnės rūšies medžiaga eilutė	75.00

Sudarant visai naują siuntinį, dar reikia pridėti \$24.00 persiuntimo išlaidom.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą ir kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT
TEL. 01 739 8734 ARBA 01 460 2592

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

ADOLFUI ŠVAŽUI 70 METŲ

IGNAS ANDRAŠIŪNAS

Visuomenininkas Adolfas Švažas gimė 1907 m. liepos mėn. 2 d. Latvijoje, Rygos mieste. 1914 m. vasarą visa Švažų šeima persikėlė į tėvo tėviškę Akmenės valsčiaus, Pavadaksčių kaimą. Ten Švažų šeimos senuolis perleido jo tėvams savo 14 ha. ūkį. Pirmojo pasaulinio karo metu apylinkėje nebuvo jokios mokyklos. Motina Adolfą išmokė skaityti, o pusbrolis — rašyti. Tik 1919 metais Adolfui susidėstė tinkamos sąlygos lankyti pradžios mokyklos III skyrių. 1920 metais įstojo į Viešnių vidurinę mokyklą ir 1924 metais ją baigė. Buvo pasiryžęs siekti mokytojo profesijos. Tačiau nei Šiaulių nei Kėdainių mokytojų seminarijos negalėjo suteikti stipendijos būtinom pragyvenimo ir mokslo išlaidom padengti. Tėvai nebuvo pajėgus reikalingus mokslui siekti pinigų parūpinti. 1924 metų rudenį pavyko Mažeikių progimnazijoje gauti raštinninko tarnybą. Tais pat metais pradėjo lankyti progimnazijos 5-ąją klasę. Dienos metu mokinosi klasėje, o vakarais dirbo raštinnėje. Tačiau 1925 metais pradžioje progimnazijos direktorius, spaudžiamas tėvų komiteto, jį kaip mokinį atleido iš darbo ir pasamdė kitą asmenį. Netekęs darbo ir piniginių paramos turėjo mokslą progimnazijoje nutraukti. Tačiau pamilo mokslo neatsisakė siekti. Pats savo jėgomis pasirengęs išlaikė egzaminus iš 6 klasių kurso. Su 6 klasių gautų pažymėjimu 1925 m. rugsėjo mėn. 10 d. įstojo į karo mokyklą.

Drausmės, ištvermės ir karo mokslo keliais

Buvo priimtas į karo mokyklos ruošiamąjį kursą. Iš 210 kandidatų buvo priimta 66 asmenys. Po vieno mokslo metų buvo perkeltas į

jaunesnįjį kursą. Į tą patį kursą 1926 m. buvo priimta dar 18 abiturientų. Tokiu būdu X laidą sudarė 84 kariūnai. Tačiau 1928 metais baigė tik 44 kariūnai. Didelį nubirėjimo procentą sudarė drausmės, mokymo, fizinės ir dvasinės ištvermės reikalavimai. Šie reikalavimai buvo tokie kieti, kad beveik kas antras kariūnas jų išpildymo savo turimom fizinėm ir dvasinėm jėgom negalėjo atlikti. Adolfas Švažas šiame mokslo kelyje parodė ištvermingą drausmę, nepaprastą fizinę ir dvasinę jėgų sutelkimą. Šitos jos asmenybės savybės jam atnešė siekiamo tikslo laimę. 1928 m. X laidą Adolfas Švažas baigė pirmuoju mokiniu. Tuo būdu jo vardas tapo įrašytas marmuro lentoje karo muziejuje ir karo mokyklos aktų salėje, aukso raidėmis. Absolventas Adolfas Švažas baigė kavalерijos skyrių ir buvo paskirtas į 2-ąjį ulonų pulką. Tą patį rudenį Lietuvos respublikos prezidentas Antanas Smetona įteikė pulkui vėliavą ir pavadino jį 2-ju Ulonų D. L. Kunigaikštienės Birutės pulku.

Po metų tarnybos išlaikęs stojamuosius egzaminus, buvo priimtas į aukštųjų karininkų kursų inžinerijos skyriaus III laidą. 1932 m. minėtus kursus baigė ir tapo perkeltas į pionierių batalioną. Tais pat metais buvo išsiųstas su pionierių daliniu į Gaižiūnų poligoną. Poligone tiesė su savo daliniu kelius, statė tiltus ir įrengė aerodromą. Darbas buvo tęsiamas 8 mėnesius. 1933-1934 m. auklėjo mokomosios kuopos karius. Minėtojo kuopoje buvo parengiami inžinerijos puskarininkai visai Lietuvos kariuomenei.

1934-35 m. buvo paskirtas batalijono dirbtuvių ir inžinerijos sandėlio virši-

ninku. 1935 metų pabaigoje buvo perkeltas į karo technikos valdybą ir buvo paskirtas štabo ir kartu karo technikos viršininko adjutantu ir tais pat metais lapkričio mėn. 29 d. pakeltas į kapitono laipsnį.

Be savo tiesoginių pareigų nuo 1937 m. balandžio mėn. iki 1938 m. rugsėjo mėnesio laikinai ėjo mobilizacijos skyriaus vedėjo pareigas.

1938 m. spalio-lapkričio mėn. išlaikė konkursinius egzaminus į Vytauto Didžiojo Aukštosios Karo Mokyklos generalinio štabo skyrių ir buvo priimtas tikruoju klausytoju. Nuo 1938 m. lapkričio mėn. 26 d. iki 1939 m. rugsėjo mėn. 1 d. atliko stažą: pėstininkų, kavalerijos ir artilerijos pulkuose ir aviacijos ir karo technikos dalyse. Nuo 1939 m. rugsėjo mėn. 1 d. pradėjo mokslą Vytauto Didžiojo Aukštosios Karo Mokyklos auditorijose. 1939 m. rugsėjo mėn. 18 d. paskelbus karo vadovybei mobilizaciją turėjo grįžti vėl į karo technikos štabą vykdyti mobilizacijos planą. 1939 m. kariuomenės vado įsakymu Nr. 47 buvo paskirtas karo technikos štabo inžinerijos referentu, batalijono vado teisėmis. Tais pat metais lapkričio mėn. 22 d. buvo gražintas į Vytauto Didžiojo Aukštąją Karo Mokyklą tęsti pradėtą mokslą.

1940 m. birželio mėn. 15 d. rusams okupavus Lietuvą birželio 17 d. fatališku sutapimu (Adolfo vardadienį) Aukštoji karo mokykla buvo uždaryta ir visi jos klausytojai buvo gražinti į savo dalis. Kapitonas Adolfas Švažas grįžo į karo technikos valdybą ir ten iki Lietuvos kariuomenės likvidavimo ėjo inžinerijos referento pareigas.

Rusams iš Lietuvos kariuomenės padarius XXIX



Sukaktuvininkas Adolfas Švažas, ALT S-gos Chicagos skyriaus pirmininkas.

korpa, kpt. A. Švažas tarnavo to korpo inžinerijos batalijone ir vadovavo puskarininkų mokyklai.

Karo audrų sukuriuose

1940 m. birželio 22 d. prasidėjęs karas kpt. A. Švažą su savo daliniais užklupo Varenos rajone. Čia jis greitai susivokė, kad pagal esamas galimybes reikia atsipalaidoti iš rusų politrukų globos ir gelbėti lietuvių karių gyvybes. Iš rusų politrukų globos pavyko sėkmingai išsilaivinti. Bet beveik visi tame rajone buvę kariai pateko į vokiečių nelaisvę. Iš čia visi belaisviai kariai buvo pėsti varomi į Vilnių. Buvo karštos naktys, o dar karštesnės dienos. Šis žygis teko atlikti be maisto ir beveik be vandens. Kai kurie dalinių vadovai palikę savo kareivius aklam likimui bandė iš tos kolonos išsilaivinti. Tačiau kpt. A. Švažas nenorėjo nuo savo lietuvių kareivių skirtis. Karo mokykloje įdiegta drausmė, ištvermė ir garbės auka saugoti kiekvieno lietuvių kario gyvybę jo sąžinėje žadino šias dorybes ištesėti. Čia jis pasiryžo su savo lietuviais kariais ginklo draugais likimne dalia dalintis iki ištikusios nelaimės galo. Gal būtų iš tos karių kolonos, kuri žygiavo alkio ir troškulio kankinama dar yra nevienas gyvųjų žmonių tarpe. Šių žmonių atmintyje kpt. A. Švažas paliko gražų aukos pavyzdį, sugebėjimą ištikusios nelaimės skausmais ir kančiom bendrai pasidalyti.

Išsilaivinęs iš vokiečių karo nelaisvės nuo 1941 m. gruodžio mėn. iki 1944 m. gegužės 4 d. buvo Vilniaus vandens kelių rajono viršininku.

1944 m. gegužės 4 d. gen.

Plechavičiaus buvo mobilizuotas ir paskirtas į Marijampolės karo mokyklą inžinerijos lektoriaus pareigas eiti. Vokiečiams vėliau tą mokyklą likvidavus, kpt. A. Švažui laimingu būdu pavyko iš to posto išsilaivinti.

Visuomeninio darbo tarnyboje

Po karo audrų kpt. A. Švažas buvo atbloškamas į Bregensą. Čia ėjo lietuvių komiteto sekretoriaus pareigas. Vėliau gyvendamas Ingolštato stovykloje visą laiką buvo stovyklos administracijoje ir dirbo administracinį darbą. Po to, emigravo į Ameriką. Amerikoje 18 metų dirbo Continental Can Company Equipment Engineering Departmente, kitaip tariant buvo mašinų projektavimo skyriaus pareigūnas. Turėjo "Machine Designer" titulą. Iš tos kompanijos 1972 m. išėjo į pensiją. Šiuo metu dalyvauja lietuvių visuomeninėje darbe. 1976-77 m. buvo išrinktas į Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicagos skyriaus valdybą ir sėkmingai eina valdybos pirmininko pareigas.

Visuomenininkas A. Švažas giliai yra įsitikinęs, kad tautos gyvybei išlaikyti reikia įdėti daug darbo, plačių žygių, besąlyginio pasiaukojimo ir neišsenkamų šaltinių ištvermės. Tik šios savybės išaugins lietuvių tautos genijaus sparnus, kuriais mūsų tauta atliks tą didįjį skrydį į šviesesnį rytojų ir į siekiamą laisvą ir nepriklausomą gyvenimą.

Š. m. liepos 2 d. 8 val. vakaro Lietuvių tautinių namų patalpose Chicagoje jo nuširdi gyvenimo palydovė — žmona Elena savo giminėm, artimiesiam, bičiuniui (Nukelta į 10 psl.)



Trys broliai 1932 m. Kaune. Leitenantas Adolfas Švažas, ką 1932 m. kovo mėn. Kaune tik baigęs Vytauto Didžiojo karininkų kursų inžinerijos skyrių, brolis Juozas, žuvęs 1944 m. ir jauniausias brolis Mykolas pakeliui į 2 pėstininkų pulką atlikti karinės prievoles, mirė 1974 m.



Maskvos centrinis stadionas, kur vyks olimpinės iškilmės.

1980 m. Olimpijada Maskvoje

ANTANAS LAUKAITIS

Daugelis manęs jau dabar klausia, ar aš važiuosiu į Maskvos olimpiadą? Klausimas, atrodo, toks paprastas, tačiau atsakymas, bent šiuo metu yra neįmanomas atsakyti. Jeigu kitos mano matytos olimpiados buvo gana lengvokai prieinamos, tai Maskvos olimpiada bus didelis galvosūkis ne man vienam. Nemanau, kad Maskvoje galėtų daug ką padėti ir aukšti Lietuvos sporto pareigūnai, su kuriais teko susipažinti Muenchene ir Montrealyje.

Būnant Maskvoje, be kitų šio didelio ir nūraus miesto įžymių, sportinis įdomumas mane patraukė ir į Lūžnykus, kur yra Maskvos centrinis sporto stadionas, turintis 100,000 sėdimų vietų ir kuriame vyks oficialios atidarymo ir uždarymo iškilmės bei kitos sportinės varžybos, kaip lengvoji atletika, futbolas ir klišūtinis jojimas su arkliais. Šalia šio stadiono, kaip ir Montrealyje, vyks gimnastikos, judo, vandensvydžio ir tinklinio varžybos. Žinoma, iki būsimos olimpiados šis centrinis Maskvos stadionas bus labai praplėstas ir sumodernintas. Dalis stadiono bus uždengta stogu ir nauja 3000 vietų salė čia jau pradėta statyti. Atrodo, kad Maskvoje jokių susitrukdytų tikrai nebus,

A. ŠVAŽAS...

(Atkelta iš 9 psl.)

liam ir buvusiems ginklo draugam surengė gražų pobūvį visuomenininkui A. Švažui, jo 70 metų sukaktuvių proga pagerbimą. Pažmonio metu gražias kalbas pasakė jo ginklo draugas J. Gaižutis, dailininkas V. Vičėkis, LST Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkas — Mečys Šimkus, Lietuvos Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus vardu — I. Andrašius, buvusių bendradarbių vardu: Juozas Brazys, dr. A. Pustelninkas, dr. Tauras ir p. Labanauskienė. Ši jaukų ir kultūringą pažmonį sumaniai ir su geru sąmojumi pravedė Teodoras Blinstrubas. Visi šio pažmonio dalyviai solenezantui A. Švažui ir jo nuoširdžiai gyvenimo palydovei Elenai palinkėjo daug laimingų, ilgų metų ir saulėtų dienų ateities gyvenime.

nes, ten nesant industrinių streikų, kaip rusai sako, visi olimpiniai darbai bus baigti jau 1979 metais ir pati olimpiada kitų metų liepos-rugpjūčio mėnesį tikrai įvyks.

Rusai šios olimpiados įrengimams ir pastatymui nesigaili nieko ir, jei kitose srityse jaučiami nemaži trūkumai, tai Maskvos olimpiadai tokių žodžių, kaip 'nėra' ar 'negalima', Sovietų Sąjungoje negalima išgirsti. Daugiau kaip 20 naujų pastatų ar įrengimų yra suprojektuoti pačioje Maskvoje, Taline, Leningrade, Kijeve ir Minske. Kitas didžiulis sporto centras Krylatskoja, kur vyks irklavimas, yra smarkiai praplėstas ir pritaikomas olimpiniam standartui. Čia taip pat bus pastatytas uždaras velodromas ir 13,5 kilometrų ilgumo dviračiam važiuoti kelias. Šioje apylinkėje taip pat bus įrengtas specialus paviljonas su 3000 sėdimų vietų šaudymui iš lanko varžyboms.

Kitoje Maskvos pusėje, taip vadinamoje Myr gatvėje, yra pats didžiausias Europos uždaras stadionas, turintis 45,000 sėdimų vietų. Šiame stadione taip pat bus padaryta moderniškų pakeitimų ir čia tuo pačiu laiku vyks krepšinio ir bokslo varžybos. Gi netoli šios vietos, jau dabar yra pradėtas statyti naujas uždaras plaukimo ir nardymo olimpinis baseinas. Ketvirtas būsimo olimpinis Maskvos centras yra Leningradskij alėjoj. Čia bus pravedama lauko rutulio moterų krepšinio, imtynių, fechtavimosi ir kai kurios judo ir futbolo varžybos. Estijos sostinėje Taline vyks buiravimo varžybos ir čia visi įrengimai bus baigti jau 1979 metų pabaigoje. Darbai olimpiadai kaimelyje ir spaudo centre jau dabar eina pilnu tempu.

Pati didžiausia būsimosios olimpiados Maskvoje problema yra ir bus tai viešbučiai ir būsimų svečių, tiek iš užsienio, tiek ir iš pačios Sov. Sąjungos, apgyvendinimas. Ir jau dabar pradėta statyti nemažas skaičius naujų viešbučių, kurių statybos kontraktus turi švedai, suomiai, prancūzai ir amerikiečiai, jau neskaitant pačių rusų. Neseniai įvykęs didžiulis gaisras didžiajame Rosija viešbutyje, kurio metu buvo labai apgadintas ir jame žuvo mažiausiai 45 žmonės, nors apie

tai sovietų spaudoje buvo labai mažai užsiminta, davė pradžią sovietams pradėti daryti planus svečių apgyvendinimui privačiuose namuose. Kaip tas viskas bus praktiškai įgyvendinta, tai dar ir dabar nėra aišku. Maskva turi 8 mil. gyventojų ir būdama Sov. S-gos, kurioje gyvena 250 mil. gyventojų, sostinė, ji yra visuomet pilna vietinių lankytojų. Olimpiados metu kiekvieną dieną visus sportinius parengimus stebės apie 400,000 žiūrovų ir tikimasi, kad per olimpiadą apsilankys daugiau negu pusė milijono svečių iš užsienio ir Rytų Europos. Taip, kad sovietams norint patenkinti visus svečius, norint ar nenorint reiks juos kaip nors apgyvendinti privačiuose namuose. Ši problema ir yra pati didžiausia olimpiniam Maskvos rengėjams.

Vienas įdomiausių olimpiados įrengimų bus vengrų elektronikos inžinierių sukonstruotas ir Vengrijoje pagamintas olimpinis varžybų rezultatų lentos rodiklis. Jau Montrealyje buvo pademonstruota elektroninė naujovė, kai bėgikas bėgdamas olimpiadame stadione, pats galėdavo didžiuliam ekrane save matyti bėgant. Vengrai sukonstruavo elektroninę lentą, kur be visų iki šiol turėtų dalykų, specialus aparatas galės rodyti judantį vaizdą, transliuojamą telekamera. Lempų švieša turės 16 skirtingų laipsnių, kas padidins vaizdo kontrastus. Iš karto didžiosios elektrinės lentos aparatai nuspręstus laimėtojus, užfiksuos rekordus ir tuoj pat perduos žinias spaudai.

Latvijoje, latvių inžinieriai sukonstruavo ir pradės greit gaminti specialius mikroautobusus, specialiai pritaikintus olimpiadai. Speciali mašina, latvių sukonstruota, yra olimpinei ugnies estafetei lydyti. Be visų patogumų, čia bus ir atsarginis deglas, olimpinei ugniai saugoti.

Lietuvoje suprojektuoti 60 įvairių olimpinio suvenyrų modeliai buvo visi priimti ir Lietuvos dailės ir meno dirbtuvės pradėjo jau juos gaminti kaip būsimus olimpinio suvenyrus.

Olimpinis 1980 metų talis-4 anas bus rudas meškiukas. Maskvos olimpiados krepšinio turnyre dalyvaus dvylika vyrų komandų, kurios

MOKYTOJŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖ

Studijų savaitė įvyks rugpjūčio 14-21 dienomis Dainavos stovyklavietėje, Mich. Į ją kviečiami visi liuanistinių mokyklų mokytojai ir jaunimas noris pasitobulinti lietuvių kalboje ir literatūroje, mokytis tautodailės kursuose ar tautinių šokių kursuose. Taip pat stovykloje gali dalyvauti liuanistinių mokyklų tėvų komitetų nariai, mokyklų mecenatai-rėmėjai ir visi nuoširdžiai besidomį lietuvišku švietimu.

Už pragyvenimą stovykloje mokestis: suaugusiems \$70.00, jaunimui \$50.00. Vaikams iki 12 metų \$20.00. Jaunimui pavyzdinčiai lankiusiems paskaitas ir kursų pamokas išvykstant į namus bus grąžinama \$15.00. Į stovyklą vykstant reikia turėti savo lovos baldinius ir kitus asmeniškai naudojamus reikmenis.

Štai dalis paskaitų:

Kun. A. Saulaitis — Liuanistinis švietimas Pietų Amerikoje. (Paskaita bus pajavirinta skraidėmis). S. Jonynienė — Mokymo metodai ir priemonės; Jūratė Krokytė — Klasės laikyenos motyvai; Vacys Kavaliūnas — Ateities liuanistinių mokyklų mokytojų paruošimas; Henrikas Na-

bus suskirstytos į tris pogrupes. Baigmėje susitiks po dvi geriausias komandas iš kiekvienos pogrupės. Moterų varžybose, kaip ir Montrealyje, dalyvaus šešios komandos. Tas buvo nutarta Tarptautinės Krepšinio Federacijos.

Maskvos olimpiados rengėjai ir Sovietų S-ga jau dabar giriasi, kad 1980 metų olimpiada bus pati saugiausia iš visų iki šiol buvusių ir čia nei dalyviams, nei svečiams nereiks nieko bijotis. Ir jeigu jau dabar, įvažiuojant į Sovietų Sąjungą žmogus dažniausiai yra perleidžiamas per kiekiausias pasaulyje patikrinimus, tai olimpiados metu šie visi patikrinimai bus dar griežtesni ir teroristams ar rengėjams tikrai nebus jokių galimybių atsidurti Maskvoje.

gys — Motyvai už apsisprendimą būti lietuviui (jaunimui); inžinierius Vesselka — Lietuvių tautodailė; Nekalto Prasidėjimo Seserys — religinis mokymas liuanistinėse mokyklose (svarstybos); Ričardas Mačiulis — Modernioji JAV pedagogika ir kitos paskaitos.

Visų lietuvių k. rašomų nosinių taisyklių jaunimas pasikartos su mokytoju Juozu Masilioniu. Lietuvių literatūrą — su Vida Augulyte. Tautodailės kursai: Medžio drožiniai — Viktoras Veselka, Juostų audimas — Juozas Jasiūnas. Tautinių šokių kursams, būsimiems taut. šokių mokytojams vadovaus daug patyrimo šioje srityje turinti, Jadvyga Matulaitienė. Jai pagalbos G. Ivaškienė. Muzikinė studijų dalis pavesta jaunam muzikui Rimui Kaspučiui.

Vakarinėms programoms vadovauti pakviesta Ingrida Bublienė.

Berniukų vadovu sutiko būti Algis Vaičiūnas iš Kanados. Stovyklos komendantas Vytautas Jonaitis iš Grand Rapids. Studijų savaitės dvasios vadu sutiko būti kun. A. Saulaitis.

Bus ir kitų įvairumų, pvz.: praeitų metų stud. savaitės filmų padarytas Masilionis, skaidrių ir muzikos montažas p. Šalčiūno iš neseniai turėtos kelionės Lietuvoje. Laužas, talentų vakaras.

Norintieji dalyvauti šioje studijų savaitėje turi nedelsiant užsiregistruoti pas Br. Krokį, 69 Fern Castle Dr., Rochester, N. Y. 14622, tel. 716-544-3468.

Bronius Krokys

XI Mok. ir Jaun. Stud. Sav. Vadovas

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP for progressive 56 bed acute care J.C.A.H. accredited hospital needs Chief Medical Technologist seeking a dynamic individual to head laboratory. Salary commensurate with experience ability. Also

Registered Nurses — General Duty

3-11 & 11-7 Shift. Good starting salary plus shift differential. Excellent fringes benefit. Apply call or write to: ADMINISTRATOR

Franklin Parish Hospital P. O. BOX 392 WINNSBORO, LA. 71295 318-435-9411

(28-45)

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185. N. Wabash Ave. Chicago, Ill. 60601 Antrame aukšte.

Telefonai: krautuvės: (312) 263-5826 namų: (312) 677-8489



LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ REFORMOS REIKALU

A. JUODVALKIS

JAV LB švietimo Tarybos pirmninkas Bronius Juodelis, š. m. birželio 12 d. bendrarašiu, kreinėsi į švietimo Tarybos narius, lit. mokyklų direktorius, vedėjus, mokytojus ir tėvų komitetų pirmininkus pasisakyti lituanistinių mokyklų reformos reikalu.

Belankydamas mokyklas, švietimo vadovas susidūrė su klausimu: ar negalima sumažinti lit. mokyklos lankymo metų skaičiaus.

Už metų sumažinimą patiekia šiuos motyvus:

1. Dabartinėje programoje yra pasikartojimų ir nereikalingų dalykų, kuriuos išmetus, programą būtų galima išeiti per 10 metų.

2. Daug mokinių, paskutinius 2 metus, apleidinėja lit. pamokas, dėl vykstančių užsiemimų pagrindinėse mokyklose.

3. Norintieji baigti aukšt. lit. mokyklą, peršoka klases ir praktiškai ištūna tik 10-11 metų.

4. Sulaukę 16 metų, dažnas susiranda savaitgalinį darbą ir neturi laiko lankyti lit. mokyklą.

5. Šeštadieninių mokyklų lankymo nuovargį daugiausiai pajunta 17-18 metų amžiaus mokiniai ir meta jų lankymą prieš tėvų norą.

6. Dešimties metų lit. mokyklos sistemą naudoja Kanadoje ir Kr. Donelaičio mokykla Chicagoje.

7. Veikiantis Pedagoginis Lituanistikos Institutas Chicagoje, priima 10 ir 12 metų baigusius mokyklas, o stojančių daugumą sudaro dešimtokai.

8. Baigę pradžios mokyklą, mokiniai nenoriai stoja į aukštesniąją, manydami pakankamai išsimokslinę. Tėvų varymas prievarta vyr. amžiaus mokiniams teigiamų rezultatų neduoda. Reformavus lit. mokyklą, kur nebūtų nei pradinės, nei aukštesnės, bet 10 klasių lit. mokykla su baigimo atestatu, proporcingai daugiau mokinių išbūtų lit. mokykloje ilgesnį laiką.

Prieš metų sumažinimą yra šie motyvai:

1. Mokinių reikia galimai ilgiau išlaikyti lit. mokykloje.

2. Mažėjant lietuvių kalbos žinojimui, sumažinus metų skaičių, bus sumenkintas lit. švietimas, o 16 metų mokinyss yra nesubrendęs ir perjaunas Pedagoginio Instituto studijoms.

3. Tokia reforma būtų labai išlaidinga, nes tektų keisti programas ir vadovėlius.

Tai tokie pateikiami motyvai už ir prieš mokslo metų skaičiaus mažinimą (laisvai atpasakoti).

Šiam reikalui išdiskutuoti skiriamas šeštadienis, rugpjūčio 20 d., Dainavos mokytojų studijų savaitėje. Suinteresuotus mokyklų reforma, prašo savo nuomonę pareikšti raštu iki rugpjūčio 6 d. ir pasiųsti Br. Juodelio adresu.

Pastabos

Gerai, kad vieną kartą švietimo Tarybos pirmininkas išdrįso šį reikalą iškelti viešumon ir padiskutuoti mokytojų studijų savaitėje. Teisingai pirmininkas pastebi, kad švietimo reforma liečia ne tik mokytojus ir tėvus, bet ir visą lietuvių bendruomenę.

Reformos klausimas yra pilnai pribrendęs ir reikia daugiau ar mažiau prisitaikyti prie pakitėjusių gyvenimo sąlygų. Suprantama, bus įvairių nuomonių ir nusistatymų, nes kiekviena reforma susilaukia aštrios kritikos, o dažnai ir skilimo.

Bet gi ir šiandien turime nenormalią padėtį, kai didžiausia lit. mokykla neįtelpa į švietimo Tarybos nustatytus rėmus (turiu galvoj Kr. Donelaičio lit. mokyklą).

Ar Kr. Donelaičio mokyklos išaugimas į didžiausią lit. mokyklą, neturi ryšio su mokslo metų skaičiaus sumažinimu? Manychiau, nereikia sekti amerikiečių



BALFo Chicagos apskrities ir skyrių valdybų narių bei atstovų susirinkime, centro vald. pirm. M. Rudienė padarė pranešimą apie Balfą liečiančius klausimus. Susirinkime buvo aptarti rudeninio piniginio vjaus ir kiti reikalai.

mokyklas, kur išsėdima nustatytų metų skaičių, bet mažai išmokstama, o daugiau rūpintis pakelti mokslo lygį. Juk ir lit. mokyklose dažnai išsėdima nustatytas metų skaičius, o labai nedaug teišmokstama.

Kiekviena reforma išsaukia reakciją, bet to nereiktų bijoti. Finansiniai reikalai neturėtų būti imama dėmesin darant sprendimą. Visada atsiras prieštaraujančių ir nenorinčių keisti nusistovėjusią tvarką.

Mokyklose mokinių skaičius nuolat mažėja, todėl didesnių vietovių mokyklos turėtų jungtis ir palengvinti išlaikymo našą.

Tuo atveju, jei būtų nutarta pereiti prie 10 metų mokyklos, reiktų tuojuo sustabdyti numatytą vadovėlių perspausdinimą, kad išvengus didesnių nuostolių. Programų sudarymas 10

metų mokykloms neturėtų sudaryti sunkumų, nes jau tokios mokyklos veikia ir programas turi. Vienerius metus tektų pasitenkinti turimais vadovėliais, o tuo pačiu metu parengti naujai programai pritaikytus vadovėlius.

Pedagoginis Lituanistinis Institutas gautų daugiau mokinių ir praktiškai mokiniai ilgiau liktų surišti su lit. institucijom. Studentai

negali lankyti Pedagoninio Instituto, nes daugelis nuo jo buveinės nutolsta, o vietiniai per mažai turi laiko. Institutas duoda daugiau naudos, kaip žem. lit. mokyklos.

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN
ENGING LATHE OPERATORS
Must be able to set up work from
Blue Prints & Close Tolerance. Good
working conditions, good fringes, air
conditioned shop.
APPLY IN PERSON
STURGIS TOOL & DIE
313 SUSAN CT.,
STURGIS, MICH. 49091
(22-31)

PROJECT ENGINEER

Excellent Opportunities

With A Rapidly Growing Corporation

B. S. CHEMICAL ENGINEER

5 years minimum experience in chemical plant project. Engineering competent in Hydraulic computations, line siting, pump sizing and instrument specification.

FOR IMMEDIATE ATTENTION PLEASE APPLY: CALL OR SEND RESUME

URANIUM RECOVERY CORPORATION

STATE ROAD 640, P. O. BOX 765

MULBERRY, FLORIDA 33860

(813) 428-1457

An Equal Opportunity Employer M/F

(28-34)

PIRMOSIOS GYVENIMO DIENOS BRAZILIOJE

(4)

FELIKŠAS RALICKAS

Bėgo dienos, savaitės ir mėnesiai. Nors visuomet rytą dar tamsumoje aidėdavo mažo varpo garsai, keldami darbininkus, nors visuomet tik saulės pirmaisiais spinduliais. "Fiskalas" užlipęs ant įkaltų medžio kuolų, pūsdavo į ragą ragindamas į darbą, bet mūsų gyvenimas jau pasikeitė. Seniai nebebuvo tų žolių paklotų ant aslos, nakties poilsiui. Nebevalgėme vakarienės pirkios pašalėję atsisėdę ant plytų. Visuose trijuose kambariuose jau buvo kelios lovos, kurias tėvelis padarė iš bambukų, įkalėm po keturis kuolus kiekvienai lovai ir priklojome kukurūzų žievių. Kambarį prie virtuvės jau buvo stalas, nejudinamas iš vietos ir taip pat iš skaldytų bambukų. Stalas lygus nebuvo ir dažnai vos paliestas juodos kavos puodelis apvirsdavo ir ten pat prasisunkęs pro bambukus nulašėdavo ir susigerdavo į minkštą aslą. Tačiau kai sekmdienį sesuo apdengdavo lietuvišką aštuonytę staltiesę, atrodydavo gana puikiai. Arti stalo, palei abi puses, driekėsi dvi eilės nejudomų ilgų suolų, irgi iš skaldytų bambukų. Virtuvėje jau padaugėjo kelių indų skaičius. Dažnai valgydavome manioko bulves su kiauliniais riebalais ir vėliau kukurūzinės duonos ir dar raugintos. Ryžiai su pupelėmis neišnyko ir niekuomet jie nedingo.

Seniai jau tas senasis negras su savo dviem dukterim nebegalėjo mūsų aplenksti, bet nebegalėjo ir kartu besuspėti, kuomet aš su rėčiu išmesdavau kavos grūdus į orą, tai sausos šakelės nebegriždavo į rėtį, kai ateidavo "fiskalas", nusišypsodavo ir mušdamas į petį sakydavo: "Muito bem" — Labai gerai. Dažnai vakare, kai nušėdavau paskutinį kavos maišą nebenumesdavau žemėn, bet nustumdavau ant pečių ir išpildavau į skardinę, kaip senasis negras, net su mažu kaupu, o kas likdavo, žinoma ryt dienai, kam veltui atiduoti savo darbą? Paskui išmaišydavau 5 raudonas korteles ant vienos žalios su didelėmis raidėmis "5 alqueres de café" ir dažnai man dar lik-

davo viena, kartais ir dvi raudonos. Jau taip nebeskaudėdavo nugara nei rankų raumenų. O kiti nebesiskųsdavo sudraskytomis rankomis.

Saulė kas kart labiau kaitindavo ir vidurdienį šešėlis vis ėjo trumpyn ir trumpyn. Bet jau aš nei kiti, nebe- nešiojam milinių kelnų nei kepurų. Turėjau plonos ruožtos medžiagos kelnes su diržu sujuosiamas, ant kurių tačiau nekaboja smailas "faca" peilis, nei revolveris. Apšiaustas taip pat buvo iš tos pačios medžiagos. Ant galvos uždėdavau skrybėlę su plačiais kraštais, pro kuriuos vos sėdančios saulės spinduliai begalėjo pasiekti mano veidą.

Beveik viso kaimo negrai, raudonodžiai ir baltieji, tapo pažįstami, net daugelio ir vardus jau žinojau. — Tas senis negras vadinasi "seu Francisco", begalo kalbus, visuomet siūlo savo taboką ir mielai skolina savo smailąjį "faca", o jo duktė storlūpė Marija visuomet žvilgčioja į mane, matyt, norėdama pavilioti mane. Kitos, tolimesnės, trobelės raudonodis indėnas jau seniai civilizacijai pasidavęs, labai bėgsta pasakoti apie savo protėvius indėnus bugrį vadinamus, o jo du sūnūs Manuel ir Žeraldo vedžiojo mus po apylinkės laukus, nurodydamas, kurie vaisiai valgomi, kurie ne, o žymiausias juodis geriausiai mums pažįstamas, tai "Charašo". Jo vardo mes dar nežinojome, ogi mes patys davėm, nes jis visuomet jį vartodavo mus sutikęs, kurį sakosi išmokęs kitoj plantacijoje tarp europiečių. Štai ateina "Charašo" ir visi susirenkame aplinkui jį, o jis jau pradeda savo paprastumu "Charašo muiti bom" ir užmetęs galvą aukštyn išsižioja iššiepia savo baltus ir kelis auksinius dantis, ir pradeda kvatotis spiegiančiu balsu.

Buvo daug ir japonų, bet iš jų tik vieną vardą Jtisuki tepažinau. Ramūs žmonės, nieko nesivaržą, tesilaikant savo tautos papročius. Juokindavo mus jų savotiškos juodos šliurės, kurios viršūnė padalyta į dvi dalis — viena dėl didžiojo kojos piršto, kita dėl keturių likusių pirštų, ir kai jie vakarais arba sekmdieniais užsivilkdavo savo tautiškus rūbus, tamsios medžiagos ilgais sijonais, tunikomis sujuostomis plačia juosta.

(Bus daugiau)

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

ISVYKA Į GAMTĄ

Š. m. rugpiūčio 7 d. ALT S-gos Detroito skyrius rengia išvyką į visų mėgiamą Onos ir Česio šadeikių sodą, kuri yra 28975 Wellington Road, Farmington, Mich., tarp 12 ir 13 mylių prie Middle Belt Rd.

Skyriaus valdyba maloniai kviečia visus Detroito ir apylinkių lietuvius dalyvauti šioje išvykoje, smagiai praleisti popietę gamtoje, draugiškai pabendrauti su apylinkės ir rečiau sutinkamais lietuviais. Pradžia 12 val.

nis — vicepirmininkai. Antanas Vaitėnas — išdininikas, Juozas Leščinskas — išd. pad., Stasys Šimoliūnas — sekretorius, Vitalija Vaškelytė, Diana Černytė, Danutė Veselkaitė ir Viktorija Norvilaitė — valdybos nariai.

Liepos 14 d. šv. Antano parapijos salėje įvyko DLOC valdybos posėdis, kuriame buvo svarstomi įvykstančio rugpiūčio 26-28 d. Pavergtųjų tautų festivalio reikalai. Festivalyje dalyvauja ir lietuviai. Lietuvių reikalus tvarko: Antanas Sukauskas, Romas Macionis ir Stasys Šimoliūnas, talkininkaujant moterims, kurias sutiko suorganizuoti Elžbieta Paurazienė. Galvojama turėti ir meninę dalį. Ją organizuoja dr. Algis Barauskas ir Stasys Šimoliūnas. Festivalio propagandos reikalus tvarkyti pasiėmė Juozas Leščinskas.

DLO CENTRO ŠIŲ METŲ VALDYBA

Adv. Rimas Sakis — pirmininkas, Elžbieta Paurazienė, Antanas Sukauskas, dr. Algis Barauskas, Bernardas Brizgys, Saulius Kaunelis ir Romas Macio-



Balfo pirmininkė M. Rudienė kalba Detroito Balfo skyriaus išvykoje. K. Sragausko nuotr.

1977-78 EKSURSIJOS Į LIETUVĄ

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

rugsėjo 18 — \$838.00 (viena savaitė)
rugsėjo 7 — \$1158.00 (dvi savaitės)
gruodžio 21 — \$999.00 (dvi savaitės)

NAUJOS SKRAIDOS (CHARGES) Į VILNIŲ SU PAN AMERICAN LĖKTUVAIS IŠ NEW YORKO

Kaina nuo \$640.00.

Išvyksta: 1977 — lapkričio mėnesį,
1978 — vasario, kovo ir balandžio mėnesiais.

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.



Australijos skautai ruošiasi VI-tai Tautinei Stovyklai, kuri įvyks Melbourne apylinkėje 1977 m. pabaigoje ir 1978 m. pradžioje. V. Vilkaičio nuotraukoje (iš kairės): dvasios vadovas — s. kun. P. Butkus, ASS įgaliotinis — ps. I. Jonaitis, Sešerijos vadeivė — v. sl. P. Pullinen, išdininikas ir tiekimo skyriaus vedėjas — s. B. Butkus, Rajono vadas — v. s. dr. A. Mauragis ir spaudos skyriaus vedėjas — v. s. B. Žalys.

• Tarptautinio Instituto Tautybių salėje S. Kaunelienė ir V. Tamošiūnas įruošė du lietuviškus langus ir išstatė manekėnų tautiniais rūbais. Paroda tęsis 3 mėnesius. Visi lietuviai kviečiami parodą aplankyti.

DAINAVOS STOVYKLOS NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

Liepos 30 d. 5 val. p. p. šaukiamas Dainavos stovyklos metinis narių suvažiavimas. Darbotvarkėje, valdybos narių ir revizijos komisijos pranešimai, revizijos komisijos rinkimai ir ateities planai.

Liepos 31 d. įvyksta Dainavos tradicinė metinė šventė. 11 val. gamtoje bus atnašaujamos šv. Mišios. Po Mišių stovyklaujančios mergaitės atliks programėlę. Svetainėje svečiai bus vaišinami skaniais lietuviškais valgiais. Svetainės vedėja detroitietė Stasė Bitlerienė jau iš anksto šiai šventei stropiai ruošiasi. Šventės metu veiks laimėjimų šulinys. Laimėjimams dovanos priimamos svetainėje.

REIKALINGA VALYTOJA MOTERIS

Dienos metu nuo 7:30 a. m. iki 4:30 p. m. nuo pirmadienio iki penktadienio, priedu pusę dienos šeštadienį. Su retkartiniais viršvalandžiais. Aukštas valandinis atlyginimas. Geri priedai, įskaitant kafeteriją ir parkinimą. Kreiptis asmeniškai tarp 10 a. m. ir 2 p. m.

WORK WEAR CORP.

1768 EAST 25 STREET
(South of Payne Ave.)
CLEVELAND, OHIO
E.O.E. (27-29)

Forge Shop
New shop in Claremore, Oklahoma
REQUIRES:

HAMMER OPERATORS

Board experience preferred
For 1st and 2nd Shift.
Steady work, and fringe benefits.
Apply call or write to: General Mgr.
KYLE FORGE CO.
1400 INDUSTRIAL BLVD.
CLAREMORE, OKLAHOMA 74017
918-341-4663 (27-40)

EXPERIENCED FIXERS WANTED

Large diameter knitting machine mechanics needed. Plenty of overtime, excellent fringe benefits, steady work assured. Double knit background a definite asset.

CONTACT ED. HERRING

AMTEX, INC.

P. O. BOX 1475
CLEVELAND, Tenn. 37311
615-479-5491 (23-29)

DARIAUS IR GIRĖNO PAMINĖJIMAS

Dariaus ir Girėno 44 metų žuvimo paminėjimui šv. Antano šventovėje kun. Kazimieras Simaitis atnašavo šv. Mišias ir paminėjo jų ryžtą.

Po pamaldų tradicinė Dariaus ir Girėno klubo metinė šventė buvo atšvęsta Onos ir Česio šadeikių soduose.

THE MOORE CO. INC., MANUFACTURER OF SMALL HAND TOOLS, IS NOW INTERVIEWING PERSONS FOR THE FOLLOWING SKILLED CLASSIFICATION,

Class A MAINTENANCE

FOR 2ND & 3RD SHIFT

ALSO

JOURNEYMEN

TOOL & DIE MAKERS

FOR 2ND SHIFT

These positions require industrial experience.

These positions offer competitive wage, shift bonus & TOTALLY COMPANY PAID fringe benefits which include:

9 PAID HOLIDAYS

PAID VACATION

GROUP INSURANCE ON EMPLOYEE AND DEPENDENTS RETIREMENT PLAN.

Springdale, Arkansas is located in center of Ozark Mountains of North West Arkansas.

CONTACT PERSONNEL DEPARTMENT

MOORE CO. INC.

1609 N. Old Missouri Rd.

Springdale, Ark. 72764

Phone 501-751-8500

An Equal Opportunity Employer (26-32)

TRUCK DRIVERS NEEDED

Major Trucking company needs qualified drivers. Must be at least 23 years old and must pass DOT physical. Must have 3 years verifiable semi-die-sel experience. We offer: Good pay, good benefits and full time work.

FOR INTERVIEW CONTACT

Ken Turner at (214) 299-5371

OUT OF TOWN CALL COLLECT (26-30)

TOOL & DIE MAKERS

FULL AND PART TIME

Manufacturer of small automotive parts needs 2 journeymen tool and die makers (1 each shift). Must possess Journeyman's card or equivalent experience. Starting wage in excess of \$7.00 an hour.

WE GLADLY ACCEPT RETIREES.

APPLY:

F & E

Manufacturing Div.

3054 JOYCE ST.

FLINT, MICH. 48507

OR CONTACT IRA DOUBLIER

AT

313-743-8770

An Equal Opportunity Employer (26-30)

WANTED

1st Class Skilled

DE Vlieg Boring Mill Operators

G & L Boring Mill Operators

VERTICAL Boring Mill Operators

Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Second shift 3:30 p.m. to 12 midnight. All fringe benefits with night shift differential.

INDEPENDENT MACHINE CO.

Div. of Penn Crusher Corp.

607 MUNROE FALLS AVE.

CUYAHOGA FALLS, OHIO

216-923-5254

(28-30)

TOOL MAKERS

MINIMUM OF 4 YEARS EXPERIENCE REQUIRED.

MACHINE REPAIR TOOL and GAUGE INSPECTORS

JOURNEYMAN ONLY

TOOL MAKING OR TOOL AND DIE BACKGROUND REQUIRED.

APPLY EMPLOYMENT OFFICE
MONDAY THROUGH FRIDAY

DETROIT TANK PLANT

28251 VAN DYKE

WARREN, MICH. 48090

or call 313-497-1663



CHRYSLER CORPORATION

An Equal Opportunity Employer

(25-31)



Aurelija Balašaitienė

SPARNUS PAKĖLUS...

Kaip pietų saulė suvilioja paukščius palikti susuktus lizdus ir keliauti, beišskant jos gyvybę ir šilimą nešančių spindulių, taip ir žmogus, kartais gyvenimo audroms jo lizdą išdraskius, kartais vien naujų akiračių beišskant, keliai iš vienos vietos į kitą.

Prieš 28 metus Jonas ir Nelė Mockai susuko savo lizdą Clevelande, įleido savo gyvenimo laivo irklus į lietuviško gyvenimo vandenis, ir per tą laiką išgijo būrelį bičiulių ir draugų. Bet ir vėl, kaip tie dangaus paukščiai, nutarė pakelti sparnus ir iškeliauti į saulėtąją Kaliforniją, kad būtų arčiau savo šeimos narių. Jų išvykimas paliks Clevelando lietuvių tarpe spragą tiek visuomeniniame, tiek asmeniniame gyvenime. Eilė asmenų, kuriems teko su Jonu ir Anele Mockais dirbti visuomeninį darbą ar su jais asmeniškai bendrauti, pasigęs jų geros valios, malonaus žodžio ir darbščių rankų.

"Dzūkijoje mano šaknys, pačioje aukščiausioje Dzūkijos vietoje prie Gausto ežero įlankos, kur prasideda mūsų didysis Nemunas", pasakoja Jonas Mockus, į toli įbedęs akis, lyg, lyg bandydamas vaizduotėje iššaukti tolimos praeities vaizdus. Gimęs pasiturinčių ūkininkų skaitlingoje šeimoje, jis turtingas prisiminimais ir tipingai dzūkišku humoro jausmu. Jo ankstyviausi vaikystės prisiminimai siekia pirmosios vokiečių okupacijos metus, iš kurių atmintyje išlikęs nuotykis linksmai nuteikė mūsų pokalbį. Tuo metu

ūkininkų karinė duoklė buvo renkama pačių vokiečių žandarų. Šeimai pastebėjus, kad prie kaimo prisiartinę žandariai — duoklės rinkėjai, visi susirūpino, kad nebūtų atimtas maistas, berods neseniai paskerdus kiaulę. Mažyčiam vos kelių metų Jonukui vyresnioji sesutė raudona popierio pagalba apdazė skruostus, kad jis panašėjo į sunkiai sergantį ligonį. Paguldę Jonuką ant krūvos lašinių, uždengę antklode, laukė nekvieštų svečių. Žandaras, įėjęs į namus, tuoj pastebėjęs "ligonį", galvotrūk-



Vyr. sktn. Nelė Mockuvienė

čiais išsprūdo pro duris, išsigandęs epideminės ligos. O Mockų šeimos maistas liko nepalietas... Plaukti Jonas išmokęs tur būt tuo pačiu metu, kaip ir vaikščioti, o būdamas šešerių metų su medžiokliniu šautuvu šaudė... lydekas, neradęs geresnio taikinio, už ką jam tekę nuo mamytės nukentėti.

Vytauto Didžiojo Univer-

sitete Jonas Mockus pradėjo studijuoti teisę, tęsė studijas Vilniuje ir teisininko diplomą išgijo Vilniaus Universitete. Deja, likimas jau taip lėmė, kad jam neteko savo srityje dirbti.

Kaune 1935 metais įstojo į Korp! Neo-Lithuania ir buvo Kauno Vandens Klubu nariu kaip irklautojas. Jis turėjo progos dalyvauti Lietuvos sporto olimpiadoje. 1941 metais Vilniuje, baigęs universitetą, gavo tarnybą mokesčių inspekcijoje. Ten ir susipažino su kaimiete Nele Šarauskaite, kuri, baigusi Vilniuje ekonominius mokslus, tarnavo toje pačioje įstaigoje. 1941 metų birželio mėn. 19 dieną, prasidėjus vokiečių-rusų karui, Jono gimtadienio proga, jiedu susituokė, sukurdami pavyzdinę lietuvišką šeimą. Jų sūnus ir dukterys, sekdami tėvų pavyzdžiu, aktyviai dalyvauja

lietuviškame gyvenime, lankė ir baigė lituanistines mokyklas ir visi trys aukštųjų mokslus.

Jono Mockaus šeimą išdraskė bolševikų okupacija, todėl, prasidėjus rusų-vokiečių karui, Mockai persikėlė į Lazdijus, kad būtų arti Jono tėviškės, nors jis ūkininkauti nemokėjo, o ūkio tvarkymą perėmė jo brolis. Lazdijuose Jonas ėjo



Prieš dešimtmetį Jonas ir Nelė Mockai su sūnum Gintaru ir dukra Vilija.

apskrities viršininko pavaduotojo pareigas. Raudonojo tvano bangai besiartinant prie Lietuvos sienų, Mockai su savo mažyte dukrele pasitraukė į Vakarus. Karui pasibaigus, išgyvenus visiems tremtiniam tipingą pabėgėlių Odisėją, jie apsigyveno Blombergo stovykloje. Jonas Mockus pradėjo dėstyti įsikūrusioje lietuvių gimnazijoje logiką, psichologiją ir visuomeninius mokslus, o Nelė Mockuvienė, iš Nepriklausomos Lietuvos atsigabenusi paskautininkės laipsnį, ėmėsi skautiško darbo, padėdama suorganizuoti ir atkurti lietuvišką skautybę. Stovyklą sudarė trys pabaltijo tautybės, o stovyklos policijos viršininko pareigomis buvo paskirtas Jonas.

Atvykęs į JAV, po trumpo buvimo Philadelphijoje, Mockai įsikūrė Clevelande. Su tipingu dzūkišku atkaklumu, Jonas Mockus, pažvelgęs gyvenimo realybei į akis, suprato, kad jo teisininko diplomą Amerikoje tapo bereikšmiu, ir nutarė ieškoti naujų galimybių sau ir savo augančiai šeimai užtikrinti pragyvenimą. Korėjos karui pasibaigus, tremtiniais ir naujakūriams buvo didelė problema rasti darbą, ypač neturint praktiškos specialybės. Jonas, dirbdamas vakarais ir naktimis, pradėjo lankyti įvairius kursus, pagaliau galutinai sustodamas ties elektros techniko specialybe. Baigęs elektros kursus technikos mokykloje, turėjo laikyti specialisto egzaminus, kad įsigytų teisę dirbti savo srityje. Clevelando miesto licenzijų biuro egzaminus laikė 75 asmenys, o juos sėkmingai išlaikė tik aštuoni, jų tarpe ir Jonas. Licenzijos įsigijimas atidarė duris į geras darbo galimybes. Jonas Mockus pradėjo dirbti General Motors Clevelando skyriuje, kur tarnauja iki šios dienos eidamas atsakingas "problemų sprendėjas" (trouble shooter) pareigas. Toms pareigoms jis buvo dar ypatingai paruoštas, jo bendrovei jį pasiuntus į

specialius elektroninių kompiuterių kursus.

Joną Mockų, kaip nenuilstamą talkininką ir tėvų komiteto ilgametį pirmininką, ilgą laiką prisimins Clevelando skautija. Kai prieš eilę metų man teko vadovauti Clevelando Neringos tuntui, pirmoji man gerai pavykus Kaziuko mugė savo originaliomis dekoracijomis traukė lankytojų akis. Prisimenu, kai vėlai vakarais po darbo, pasitęsęs kartono gabalus ant grindų, Jonas Mockus piešė dekoracijas, "stogelius" ir plakatus, į mano padėką atsakydamas šypsena ir pečių trūktelejimu. Clevelando Tautinė Sąjunga pasigęs savo nario ir keturių kadenčių pirmininko. Jonas Mockus buvo žinomas kaip darbštus ir pareigingas asmuo, kuklus ir neieškantis nei padėkos, nei garbės, visada užleisdamas "garbiną" vietas kitiems. Nelė Mockuvienė, buvusi Neringos tunto tutininkė, visą laiką aktyviai dirbo skautų organizacijoje, eidama įvairias pareigas. Perėmusi skautininkų draugovės vadovavimą, ji pagyvino skautininkų veiklą ir išryškino jų veidmenį. Akademiniškaučių sąjūdis ją prisimins kaip ASD centro valdybos narę ir Clevelando ASD filisterių pirmininkę.

Nebuvo Mockai abejingi ir kitiems visuomeniniams reikalams, išitraukė į Susivienijimo veiklą, Dirvos rėmą, ir t.t. Demonstracijose, minėjimuose, kultūrinuose subuvimuose Mockai visada dalyvavo, kartais žiūrovai, dažniausia kaip pagelbininkai, talkininkai ar organizatoriai.

"Mano jau tokia dzūkiška prigimtis, kad aš prašomės, negaliu atsisakyti", šypsodamasis sako Jonas Mockus. "Mano didelis pagėidavimas yra, kad Dirva gyvuotų sėkmingai ir toliau. Dirva yra ne tik Tautinės Sąjungos oficiozas, bet ir visų lietuvių laikraštis. Sielojuosi dėl jos ateities. Reikia Dirvai ieškoti

(Nukelta į 14 psl.)



Jonas ir Nelė Mockai dukters Rūtos sutuoktuvėse Kalifornijoje.

Clevelande...

(Atkelta iš 13 psl.)

ne tik naujų jėgų, bet prenumeratų jaunosios kartos tarpe. Tik tuo būdu bus užtikrintas Dirvos tęstinumas. Kaip Tautinės Sąjungos narys, sielojuosi lietuvių tarp-politiniams nesugyvenimais, nors turiu pagrįsti, kad Clevelande to nesugyvenimo nesijaučia. Clevelande lietuviškas gyvenimas yra vieningas ir darnus".

Baigiame pokalbį. Ant balta staltiese uždengto vaisių stalo mažytėje vazelėje violetinės gėlytės primena Lietuvos laukus. Namas gerokai aptuštėjęs ir jame jaučiama pakeltų sparnų atmosfera. Kalba garsesnė ir žingsnių aidas darosi toks aštrus, kad norisi vaikščioti pirštų galais. "Mes ilgėsimės Clevelando, ypatingai didelio būrio mūsų ilgamečių bičiulių", sako jie abu, nuoširdžiai spausdami mano rankas. Jų jaunatviškos akys, lietuviška šypsena ir bendro likimo saitas mane nuteikia sentimentaliai. "Tesišypso jums gražioji Kalifornijos saulė, atsiremusi į išdidžias palmes... Prisiminkit Lietuvos ažuolus ir Clevelando klevus", atsakau, paskutinį kartą liesdama tų vaišingų namų durų rankeną. Karšta liepos saulė glamonėja Clevelandą... Ta pati saulė žaidžia su Kalifornijos palmių viršūnėmis. Gero vėjo, mieli bičiuliai!

AUKOS PERSEKIOJAMAI BAŽNYČIAI

Iš prarastos rinkliavos Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos bažnyčioje š. m. balandžio 24 d. persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje paremti gauta aukų iš šių asmenų: 25 dol. dr. J. Skrinska (anksčiau auکو 25 dol.), K. ir K. Tita. 20 dol. R. Bridžius, po 10 dol.: J. ir M. Apanavičiai, J. Balbatas, B. Karklius, E. Kersnauskas, dr. E. ir B. Juodėnai (anksčiau auکو 25 dol.), A. Mikalonienė, D. ir A. Mikoliūnas, P. Digulis, 8 dol. P. ir T. Gaižauskai, 7 dol. I. Laurinaitienė, po 5 dol.: V. Andriušaitis (anksčiau auکو 10 dol.), M. Balys, Benokraičiai, Mr. ir Mrs. Caine, Mr. ir Mrs. Frank Champa, A. H. Česna, J. ir M. Damušiai, V. Galinis, S. Ignatavičius, Ed. Ilenda, M. Ivanauskas, Wm. Jakubs, I. ir J. Juodišiai, J. Kaklauskas, O. ir V. Kavaliūnai, L. ir S. Keženiai (anksčiau auکو 10 dol.), Mr. ir Mrs. P. Lui-



Eglė Giedraitytė ir Marius Laniauskas, veiklūs Clevelando lietuvių jaunimo organizacijų nariai, birželio 19 d. sukūrė lietuvišką šeimą. Iškilnėse bažnyčioje ir vėliau vestuvių puotoje dalyvavo daug lietuvių jaunimo, nes abu jaunieji yra populiariūs jaunimo tarpe.

V. Bacevičiaus nuotr.

za, dr. V. ir A. Mauručiai (anksčiau auکو 25 dol.), A. Muliolis, J. Naujokaitis, A. ir P. Petraičiai, J. Stravinskas, P. ir J. Venciai, po 3 dol.: K. ir A. Atkočičiai, J. Augustas (anksčiau auکو 5 dol.), A. Krugis, J. Milas (anksčiau auکو 1 dol.), Mrs. John Miliuskas, A. Sadauskas, J. Žilionis, po 2 dol.: I. Belzinskas, J. Biliūnas, A. Draholich, K. Gaižutis, Albert Gecewicz, V. Gecevičius, Vl. Gelazius (anksčiau auکو 20 dol.), A. Gincas (anksčiau auکو 5 dol.), S. Greičienė, J. Gudėnas, V. Januškis, Julia Jakutis, J. Krygeris, J. Sadauskas, J. ir E. Salkai, A. Strimaitis, V. Šamatauskas (anksčiau auکو 10 dol.), G. Žemaitis, Paul Naugarle, po 1 dol.: Mrs. J. Apanites, B. Dabrickienė, H. Johansonas, D. Orantaitė, S. Sankal, A. Šiaučiušienė (anksčiau auکو 5 dol.).

Nevardinių aukų gauta 693 dol. 11 c.

Iš viso DMNP bažnyčioje surinkta aukų 1038 dol. 11 centų.

Tiesioginiai Religinės šalpos Komitetui per p. O. Žilinskienę savo aukas atsiuntė: 50 dol. A. Babickienė, 12 dol. O. ir V. Jokūbaičiai, 10 dol.: A. Tamulionis, D. Tamulionytė, St. Urbanavičienė, 5 dol. V. ir S. Akelaičiai, P. ir B. Ežerskiai, A. ir V. Palūnai, A. ir P. Petraičiai.

Iš viso šiais metais gauta aukų 3051 dol. 98 c.

Religinės šalpos Komite-

tas už aukas nuoširdžiai dėkoja. Taip pat mūsų gili padėka DMNP parapijos klebonui kun. G. Kijauskui už rinkliavos pravedimą bažnyčioje.

Jeigu kas nors dar norėtų paaukoti, prašome siųsti p. O. Žilinskienei, 1840 Canon Dr., Lyndhurst, Ohio 44124.

Religinės šalpos Komitetas

LIETUVOS KARIŲ DAINOS

Daina gaivino ir stiprino Lietuvos kario dvasią žygiuose ir laisvalaikio valandose. Kario daina žadino ryžtą tautoje. Šaunių Lietuvos karių dainos žygiuojant Lietuvos miestų ir miestelių gatvėse žavėjo jaunus ir senus. Prisimindami ir pagerbdami Lietuvos karį ir jo kovas dėl Lietuvos nepriklausomybės, neturėtume pamiršti ir jo nulinės palydovės — kario dainos. Be dainos ir kario paminėjimas ir jo žygių prisiminimas būtų nykus ir nepilnas.

Prieš 5 metus Clevelande suorganizuotas Ramovėnų choras, kuris savo repertuare turi keliolika populiarių Lietuvos kario dainų. Neseniai LKVS Ramovė Clevelando skyrius išleido to choro dainų plokštelę "KUR DANGUS UGNIM LIEPSNOJA". Toje plokštelėje įdainuota apie 10 kariškų ir keletas kitokio žanro dainų bei operinių ištraukų. Ramovėnų choras,

kuris per savo gyvavimo laiką spėjo laimėti pripažinimą ir daugybę pagyrimų ne tik Clevelande, bet ir eilėje kitų lietuvių kolonijų (Chicagoje, Rochesteryje, Hamiltone, St. Catherine) vertas padėkos ir pagyrimo už gražias pastangas gai-vinti Lietuvos kario atminimą ir populiarinti jo dainuotas dainas. Plokštelės paruošimas ir išleidimas yra gražus ir prasmingas įnašas mūsų pastangose palaikyti laisvės ir kovos už ją idėją.

Pasiklausius Ramovėnų choro dainų tenka pripažinti aukštą choro kaip meninio vieneto lygį. Dainininkai, kurių žymi dalis jau dalyvavę kituose choruose laisvoje Lietuvoje ar tremtyje, igudę dainos veteranai, džiugina klausytoją skambiu, gerai suderintos harmonijos dainų atlikimu. Kur reikia — nestinga ir šaunios jaunatviškos nuotaikos ir jėgos. Tikrai verta būtų šią plokštelę turėti kiekvienoje lietuvių šeimoje ir leisti skambėti Lietuvos kario dainoms gaivinant nusiūgstančias nuotaikas ir keliant šaunius anųjų laisvės dienų prisiminimus.

Plokštelę užsisakyti šiuo adresu: A. Jonaitis, 1223 E. 175 St., Cleveland, Ohio 44119. Plokštelės kaina — \$5.00. Platintojams teikiama 20% nuolaida. Užsakant po vieną — priskaityti \$1.50 persiuntimo išlaidų (pk)



INSPECTOR

LINE OR FINAL

MUST HAVE MACHINE TOOL EXPERIENCE.

EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER.

GENERAL TOOL COMPANY

Landy Lane, Reading, Ohio (25-31)

WANTED

WOODWORKERS

FOREMEN-SUPERVISORS

Also machine set-up, machine feeders, off-bearers, operators, sawyers saw-filers etc. for xpanding dimension plant at Vicksburg, Mississippi.

WRITE TO:

ANDERSON-TULLY CO.

ATT. MR. L. G. HATAWAY

P. O. Box 28

Memphis, Tenn. 38101

(22-31)

WANTED 1st CLASS

MAINTENANCE

MECHANICS

WITH LIFT TRUCK EXPERIENCE ALSO

JOURNEYMEN

MILLWRIGHTS

Experienced in general industrial plant maintenance and repair of equipment. Good hourly rate WITH PLENTY OF OVERTIME. Fully paid hospitalization, plus other benefits. APPLY IN PERSON

Between 7 a.m. and 2 p.m.

ALUMINUM SMELTING &

REFINING CO.

5463 DUNHAM RD.

MAPLE HEIGHTS, OHIO

(21-30)



• **Lietuvių grožio salionas**
SILVER SHEAR — Hair
Fashion, 687 East 185 St.,
Cleveland, Ohio 44119. tel.:
486-4240.

• **Dirvą galima gauti nu-**
sipirkti antradieniais vaka-
re Baltic ir Patria krautu-
vėse East 185 St.

• **Perkant ar parduodant**
namus, prašome kreiptis
pas Cipkus Realty, 31715
Vine St., Willowick, Ohio
44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• **RUGSĖJO 1-4 D.D.** Ateitininkų IX kongresas Clevelande.

• **RUGSĖJO 10 D.** Tautos Šventės minėjimas. Rengia LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

• **RUGSĖJO 11 D.** Šiluvos Marijos metinė šventė šv. Jurgo lietuvių parapijoje.

• **RUGSĖJO 24 D.** Antro kaimo spektaklis. Rengia Lithuanian Civic Club.

• **SPALIO 1 D.** Lietuvių Klubo premijos 1000 dol. įteikimo balius.

• **SPALIO 15 D.** abiturientų pristatymo balius. Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• **SPALIO 15 D.** Hamiltono šaulių teatro vaidinimas Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Rengia Žalgirio šaulių kuopa.

• **SPALIO 22-23 D.** Baltuonio kūrinių paroda Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Rengia Korp! Giedra.

• **LAPKRIČIO 12-13 D.** Lietuvių Dienos Clevelande. Rūošia LB Clevelando Apylinkė.

• **LAPKRIČIO 19 D.** kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namų viršutinėje salėje. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

• **LAPKRIČIO 24 D.** Kristaus Karaliaus Šventės minėjimas DMNP parapijoje.

1978 M.

• **BALANDŽIO 8 D.** Grandinėlei 25 metai: sukaktuvinis pokylis, muzika, šokiai Slovėnų salėje.

EXPERIENCED TEXTILE MACHINE OPERATORS
Wanted for North Bergen, N. J. Must be willing to train in Passaic, N. J. Good salary & union benefits. Language no barrier.
HIGH VACUUM TECHNOLOGY
180 Dayton Ave.
Passaic, N. J. 07055
201-472-9799 (26-32)

ELECTRICIAN

Applicant must have completed an approved apprenticeship program or have journeyman card or have min of 6 years experience in trade. Foundry background desirable but not necessary. Fringe benefits include pension, vacation, insurance, cost of living, paid holidays. An equal opportunity employer.

EATON CORPORATION

Foundry Division,

700 E. Huron,

Vassar, Mich. 48768

(25-31)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandenį nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio



GUARANTEED
guardian memorials

Euclid MEMORIALS

455 East 200th Street • Euclid, Ohio • Phone: 481-5700

Monuments FOR MEMORY



CLEVELANDE ir apylinkėse

• Pavergtųjų tautų savaitės minėjimas Clevelande įvyko liepos 22 d. Programą pravedė miesto viešųjų įmonių direktorius inž. R. Kudukis. Minėjime dalyvavo daug tautybių, o ypatingai buvo gausus lietuvių būrys.

ATEITININKŲ KONGRESO BANKETAS

Ateitininkų IX Kongresas Clevelande baigsis sekmadienį, rugsėjo mėn. 4 dieną b a n k e t u, kuris įvyks naujoje ukrainiečių katalikų bažnyčios St. Pokrova salėje 6812 Broadview Rd., Parma, Ohio.

Banketo pradžia 7 val. v.

Banketo programą atliks Clevelando mergaičių choras NERIJA, vadovaujamas Ritos Čyvaitės.

Po vaišių — pasilinksminimas. Gros R. Strimaicio orkestras.

Bilietai kainuoja: 8 dol. moksleiviui, studentui, 12.50 dol. atstovams ir svečiams.

Prie vieno stalo bus 10 vietų. Pageidaujama, kam įmanoma, kad užsakymai būtų siunčiami pilnam stalui.

Bilietus į banketą galima rezervuoti iki rugpjūčio mėnesio 15 dienos sekančiu

adresu: Kongreso Banketo Komisija, 6755 Parkgate Oval, Seven Hills, Ohio 44131. Tel. (216) 524-2357.

Kongreso Banketo Komisija

• Rita Čyvaitė, šį pavasarį baigusi Clevelando valstybinio universiteto muzikos fakultetą su aukščiausiu atžymėjimu Summa cum laude, vadovauja Nerijs chorui, kuris Ateitininkų kongreso bankete Clevelande, šv. Pokrovos pokylių salėje, rugsėjo 3 d. atliks meninę programą. Chorui akomponuos Kristina Kuprevičiūtė.

Nerija per trumpą savo gyvavimo laiką yra davusi eilę koncertų įvairiose lietuvių kolonijose ir susilaukusi muzikos kritikų ir publikos puikių įvertinimų.

Šokiams gros Rimo Strimaicio orkestras. Banketo komisijos pirm. Pranas Razgaitis, 6755 Parkgate Oval, Seven Hills, Ohio 44131.

• Salamender batų krautuvėje, 2534 Lorain, šiuo metu vyksta vasarinių batų vyrams, moterims ir vaikams išpardavimas.

Gera proga nusipirkti pigintus geros rūšies batus.



• APDRAUDOS reikalais geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos šaudymo pratimai įvyks Andriušaičio ūkyje liepos 31 d. 1 val. p. p.

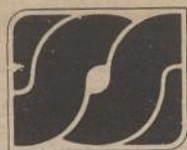
• Patria prekybos namuose 794 E. 185 St. Clevelande, galima įsigyti naujų maisto produktų bei dovaninių reikmenų. Turime naujų knygų, plokštelių, lietuviškų sveikinimo kortelių ir eilę kitų prekių. Prašome atsilankyti.

DRAUDIMAS

Jums ir Jūsų Šeimai



KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS
28801 Lake Shore Boulevard
Willowick, Ohio 44094
Off. 943-1202 Res. 731-1078



MOKAME AUKŠČIAUSIA NUOŠIMTI

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$1,000
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$1,000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/4%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.
MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100
32800 Center Ridge Road
779-5915

14406 Cedar Ave.
381-4280



Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š. m. liepos 21 d. Clevelande mirė mūsų mylimas

A. A.

DR. EDVARDAS MEKYS.

Paskutinis atsisveikinimas bus liepos 26 d. Jakubs laidotuvių namuose. Laidojamas trečią dieną, liepos 27 d. 9:30 val. iš Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčios Visų Sielų kapinėse.

Nuliūdime liko

žmona Elena, duktė Nijolė,
žentas Romualdas Kašuba,
anūkės Vida ir Dalia ir kiti
giminės.

A. A.

MAGDALENAI MOTIEJŪNIENEI

mirus, nuliūdime pasilikusiems vyrui POVLUI, sūnams čiurlioniečiams GYČIUI ir MINDAUGUI, sūnams buvusiems čiurlioniečiams VAIDEVUČIUI ir ALGIUI, GYČIO šeimai čiurlionietėms žmonai NIJOLEI, dukroms RŪTAI, GAILUTEI ir DAINAI. Visų sūnų žmonoms, anūkėms ir anūkams bei visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

L.T.M. Čiurlionio Ansamblis

A. + A.

Sesei M. MOTIEJŪNIENEI

mirus, vyrui POVLUI MOTIEJŪNUI, sūnams GYČIUI, MINDAUGUI, VAIDEVUČIUI, ALGIUI, jų šeimoms bei kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškiamo

Žalgirio Šaulių Kuopa

A. A.

MAGDALENAI MOTIEJŪNIENEI

mirus, jos vyrui, sūnams su šeimomis ir visiems giminėms reiškiamo giliausią užuojautą

NIJOLĖ JANKUTĖ-FOSSEN SU ŠEIMA

Mielam dainos broliui

VINCUI JUODŽIUI

mirus, jo žmonai ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

RAMOVĖNŲ VYRŲ CHORAS

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

Brazinskių nedeportuos

The Plain Dealer š. m. liepos 24 d. pranešė, kad iš Valstybės departamentu gauta žinia, kad Algirdo Brazinsko deportacijos byla suspenduojama dėl politinės padėties Lietuvoje. Prano Brazinsko byla yra tuo tarpu atidėta iki rugpjūčio 3 d.

CHICAGOS NEOLITHUANŲ IŠVYKA

Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio valdyba š. m. rugpjūčio 26-28 d.d. Tabor farmoje, Sodus, Mich., ruošia išvyką.

Programoje numatoma: penktadienį registracija, o vakare šokiai, grojant VYČIO orkestrui. Šeštadienį paskaitos su diskusijomis, laužas su linksma programa.

Sekmadienį pamaldos, pašnekėsės ir išsiskirstymas.

Visi korporantai kviečiami rugpjūčio 26-28 d.d. savaitgalį skirti išvykai ir joje dalyvauti. Mielai laukiami ir kitų vietovių korporantai. Dalyvaukime visi su šeimomis ir įvairaus amžiaus prieaugliu.

• "Margučio" radijo programos vedėjas Petras Petrutis paruošė 5 minučių programą apie Pabaltiečių žygį į Washingtoną. Ši programa įrašyta į magnetefono juostelę ir siuntinėjama įvairioms lietuvių radijo valandėlėms. Radijo valandėlės, ar kiti, kurie norėtų gauti šią juostelę, prašome kreiptis į: Margutis, 2552 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629.



• Martin J. Schreiber, naujas Wisconsin valstijos gubernatorius, lankysis Wisconsin Lietuvių Dienoje liepos mėn. 31 d., šv. Teresės ažuolyne, Kenosha, Wis. ir pasakys kalbą.

• Muz. Vytautas Strolia skaitys paskaitą "Lietuvių tautinių šokių muzika" rugpjūčio 21 d. tautinių šokių mokytojų — vadovų kursoose, kurie įvyks š. m. rugpjūčio 21-28 dienomis Dainavos stovyklavietėje, 15100 Austin Rd., Manchester, Mich. 48158.

• Prano Čepėno "Naujųjų laikų Lietuvos istorijos" pirmasis tomas dėsto lietuvių tautos atgimimą iki Pirmojo pasaulinio karo 1914 m. Jau parašytas ir rengiamas spausdinti šios istorijos II tomas, kuris dėstys istoriją iki 1920 m. Trečiajam tomui surinkta gausi istorinė medžiaga ir jame bus nušviesti Lietuvos nepriklausomybės metai.

Pirmasis tomas gaunamas knygynuose ir leidėjo adresu: J. Urbelis, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160. Knygos 560 psl., kaina \$15.00.

PARĖMĖ DIRVĄ AUKOMIS

Atnaujindami prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo stambesnes aukas šie asmenys.

12 dol. — J. Petronis.
10 dol. — E. Songinienė.
Po 7 dol. — J. Mikonis, B. Macijauskienė, A. Petravičius, P. Maželis, dr. R. Sidrys, V. Besperaitis.
Po 5 dol. — R. Panaras, J. Ramanauskas.
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• Dangerutis Velavičius, komercinio meno specialistas suprojektavo plakatus apie Pabaltiečių žygį už žmogaus Teisių demonstracijas. Plakatas juodas ir žalias 16"x22" didumo. D. Velavičius įdomiai žygio tiks-

lą išreiškė su labai efektingu simboliu ir moto: "Three Nations Directed to One Goal". Išspausdinta 300 plakatų ir žygiui rengti komitetas pradeda dalinti įvairiom vietovėm.

• Trys lietuvių vyskupai: vysk. Charles Salatka, Marguette, Mich. ordinaras; vysk. Vincentas Brizgys, vyskupas lietuviams, gyventantiems už Europos ribų ir vysk. Antanas Deksnys — Europos lietuvių vyskupas pakviesti ir sutiko dalyvauti Ateitininkų IX-me kongrese Clevelande rugsėjo 1-4 dienomis.

• Darius Lapinskas, kompozitorius ir režisierius, sutiko režisuoti dramaturgo Algirdo Landsbergio dramą "Šventasis narvas". Vaidins Chicago lietuvių aktoriai. Damos premjera įvyks Ateitininkų IX-jo kongreso metu Clevelande, rugsėjo 3 d. Euclido gimnazijos auditorijoje.

LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

Š. Amerikos lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks š. m. rugpjūčio 13 d., šeštadienį, West Toronto Secondary School stadione, 330 Lansdowe Ave., Toronto, Ont. Pradžią 1 val. Registracija nuo 11:30 val.

Varžybų programa apima pagrindines bėgimų, šuolių ir mėtymų rungtis.

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuviams sportikams.

Dalyvių registracija atliekama per sporto klubus ar individualiai, iki rugpjūčio 7 d., šiuo adresu: Mr. L. Baziliauskas, 486 Tedwyn Dr., Mississauga, Ont. L5A 1J7, telef. (416) 279-8226.

PABALTIEČIŲ TENISO PIRMENYBĖS

Š. Amerikos pabaltiečių teniso pirmenybės įvyks š. m. rugpjūčio 27-28 d. York University Founders College Tennis Courts, Toronto, Ont.

Pradžią — 10 val. ryto. Registracija nuo 9 val. ryto.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų žaidėjams.

Smulkios informacijos gaunamos šiuo adresu: Mr. Jaan Lents, 15 Huntingwood Dr. #39, Agincourt, Ont. M1W — 2L7, telef. (416) 497-4291. Registracija atliekama iki rugpjūčio 17 d., aukščiau nurodytu adresu.

1st Class Skilled MACHINISTS MILLING HANDS AND

LATHE HANDS (ENGINE)
Must have job shop experience, and be able to set up work from blue prints and close tolerance. Steady work for qualified men and all fringe benefits.
PEERLESS INSTRUMENT CO., INC.
90-15 CORONA AVE. ELMHURST, N. Y. 11373
An Equal Opportunity Employer (27-31)

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukoję:

R. Sidrys, Streator, Ill. ... 7.00,
R. Panaras, Orland Park 5.00
J. Ramanauskas, Elizabeth, N. J. 5.00
V. Patašius, Earlwood, NSW 1.30
V. Besperaitis, Topanga, Ca. 7.00
J. Petronis, Los Angeles, Ca. 12.00
V. Apanius, Chesterland, Ohio 7.00
J. Mikonis, Euclid, Ohio 7.00
A. V. Ščiuka, Rochester .. 3.00
B. Macijauskienė, Point Pleasant Beach, N. J. ... 7.00
J. A. Ruokis, Los Angeles 2.00
Br. Buženas, Wichita Falls 1.00
E. Songinienė, Chicago .. 10.00
Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga 50.00
A. Patamsis, Stoney Creek, Ont. 2.00
B. Michels, Sarasota, Fla. 2.00
P. Maželis, Cleveland .. 7.00
K. Vaitaitis, Westbrook, Conn. 3.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

JOURNEY MOLD MAKERS
Must be experienced in plastic injection & compression molds. Immediate openings with a well established company where you can create a future limited only by your own ambition. Apply call or write
MODERN TOOLS
Div. of Libbey Owens Ford Co.
2012 Fairfax Rd.
Greensboro, N. C. 27407
919-292-1015 (27-30)

WANTED EXPERIENCED OPERATORS

Heavy Steel Plate Brakes and Rolls Permanent 57 hour work week. No age limits. 69 year old firm. Write HOUSTON BLOW PIPE & STEEL FLATE WORKS, Box 1692 Houston, Texas 77001. (20-29)

MOLD MAKERS
FOR INJECTION MOLDS ALL ROUND PERSON TOP PAY, OVERTIME EXCELLENT FRINGE BENEFITS AIR COND. SHOP
Apply in Person
CONVEX MOLD
900 W. 14 Mile Road
Clawson, Mich. 48017
313-435-2161 (25-31)

RNS AND LPNS NEEDED
Modern accredited 72 bed rural Jach Hospital, RNS and LPNS needed in areas of ICU and Med-Surgical Units on 3-11 and 11-7 shifts. Salary negotiable. Opportunities available for CE. Only 120 miles from Houston and 90 miles from San Antonio, Tex. Apply call or write to:
DIRECTOR OF NURSES,
Cuero Community Hospital
YOAKUM HWY.,
CUERO, TEXAS 77954
May call collect the following number: 512-275-6191. (26-39)

MAINTENANCE MAN
Applicant must have completed an approved apprenticeship program or have journeyman card or have minimum 6 years experience in trade. Foundry background desirable but not necessary. Fringe benefits include pension, vacation, insurance, cost of living, paid holidays.
An Equal Opportunity Employer
EATON CORPORATION,
Foundry Division,
700 E. Huron,
Vassar, Mich. 48768 (25-31)

Tool Makers
1st Class Machinists
Gear Department
Setup Man
Automatic Screw Machine Setup Man
Immediate employment for qualified persons. \$6.00 an hour for TOOL MAKERS. \$5.00 an hour for MACHINISTS. Precision machine shop Mississippi Gulf Coast.
Outdoor recreation: golfing, hunting, fishing, water sports available year-round. Homes and apartments minutes from work place. Send resume or call to:
GULF COAST TOOL & DIE
P. O. BOX 7156
GULFPORT, MISS. 39501
CALL DAYS 601-896-5427
NIGHTS 601-388-2851 (27-29)

ZELDAI M. ŠIMĖNAITEI-BLACK

mirus, jos vyrui ir vaikams bei jos tėvams

PAULINAI ir JUOZUI ŠIMĖNAMS gilią užuojautą reiškia

Stella ir Vytautas
A b r a i č i a i

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Chicago Skyriaus nariui

A. + A.

Kapitonui JONUI JAKŠČIUI

mirus, jo žmonai IRENAI, dukrai JŪRATEI, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

ALT S-gos Chicago
Skyriaus Valdyba

Mielam prieteliui

A. A.

JONUI JAKŠČIUI

mirus, jo žmonai IRENAI ir dukrai JŪRATEI reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Povilas Babickas
ir duktė Zita

Brangiam vyrui ir tėvui

A. A.

JONUI JAKŠČIUI

miruss, jo žmoną IRENĄ, dukrą JŪRATĘ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir jungiamės liūdesy

GENOVAITĖ ir VLADAS MIEŽELIAI